Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Queens Apskrity $8.00
KOPIJA 5c
PRICE 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ---LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
110-12 Atlantic Ave.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. VIrginia 9-1827-1828

No. 99 ★ ★ ★ Richmond Hill 19, N. Y., Penktad., Gegužės-May 26, 1950 ★ ★ ★ Metai XL. Dienraščio XXXII.

Kriokas

Džiaugiasi.
Kaip senovėje.
Boikotuos.
Nežino, ką daro.
"Velniškam ponui."
Rašo R. MIZARA

"Newarko lietuviai pikietavo komunistus,"—rašo Brooklyno Vienybė.

Skaitau toliau.

Pasirodo: lietuviškieji kryžiokai pikietavo Sietyno Choro spektaklį, įvykusį šių metų gegužės 7 dieną.

Abejoju, ar Sietyno Chore yra bent vienas komunistas, bet kryžiokams — visi komunistai, kurie dirba liaudies naudai, kurie atlieka švietimo darbą.

Newarko kryžiokai pikietavo operetę "Sylvia." Sietyno Choro statomą; Sietyno Choras gyvuoja per 40 metų!

Na, ir tais "žygiais" Vienybė didžiuojasi, užuot pasmerkusi kryžiokus.

★

Senovės vokiškieji kryžiokai puldavo lietuvių tautą neva krikštinimo, atvertimo į krikščionybę tikslais, bet iš tikrųjų: plėšimo, vogimo ir žudymo tikslais.

Visa, kas lietuviška, kas lietuvių tautai buvo brangu, vokiškieji kryžiokai paversdavo į pelenus, jei negalėjo susigrobti.

Dabartiniai jų ainiai, lietuviškieji kryžiokai, atlikdinėja panašų darbą: teršia, mindo, spjaudo tai, kas lietuvių liaudžiai, lietuvių tautai yra brangu ir miela.

Hitleris juos taip išmokė!

Bet kryžiokai turėtų žinoti, kur jų furjeris atsidūrė!

★

Brooklyno kryžiokai sukūrė "Amerikos Lietuvių Antikomunistinę Akciją," kurios tiksluose, tarp kitko, pasakyta:

"Nedalyvauti jokiuose komunistų parengimuose."

Nemanau, ar nors vienam komunistui dėl to iškris ašara.

Koks padorus žmogus gi norėtų sutikti bet kokiam parengime hitlerininką, lietuvių tautos ir žmonijos priešą?!...

★

Kadaise prelatas Balkūnas įsakė parapijiečiams nesikalbėti su jokiu komunistu, nes tai smertelnas griekas.

Vėliau tas pats Balkūnas ir jo pakalikai skelbė, būk jie suteiksią amnestiją kiekvienam komunistui, jei jis įstos į lietuviškų hitlerininkų eiles!

Kokie tie žmonės dideli... kokie jie mielaširdingi!

Tik... jei jie žinotų, kiek mažai vidutinis Amerikos lietuvis darbininkas jų paiso, tai neišmanau, ką pasidarytų!...

★

O "Vyriausis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas," kuriam vadovauja kunigas Krupavičius, ir vėl išleido pareiškimą.

Girdi, "1941 m. birželio 14 dieną... vienu sykiu buvo deportuota mirčiai apie 40,000 lietuvių."

Kaip toji skaitlinė tirpsta: kadaise buvo sakyta, būk deportuota "500,000 lietuvių," vėliau — "100,000," dar paskiau--"60,000," o dabar "Vyriausis Komitetas" ją nusmailino ligi "40,000."

Well, Komitetas turi ką nors rašyti ir sakyti; už tai jis ima pinigus!

★

Tūlas Vienybės poetas sušunka:

"Velniškas ponas
Velnią minėjo
Ir nepajuto,
Kaip suvelnėjo..."

Amerikon privažiavo velniškų ponų tiek daug, jog tiesiog sunku pasakyti, kuriam iš jų ši poezija aukojama.

Bevinas sako, reikėtų priimt naująją Kiniją į Jungtines Tautas

London. — Anglijos užsienio reikalų ministras Bevinas, kalbėdamas seime, sakė, jog reikėtų priimt Kinijos Liaudies Respubliką į Jungtines Tautas. Suprantama, jog jis turėjo galvoj naujosios Kinijos pareiškimą, kad jinai atsisakys nuo diplomatijos ryšių sumezgimo su Anglija, jeigu anglai ir toliau nebalsuos už liaudiškos Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Bevin žadėjo bandyt patraukti 7 iš 11 Jungt. Tautų Saugumo Tarybos narių, kad balsuotų už naujosios Kinijos priėmimą.

Amerikonų blokas Jungtinėse Tautose iki šiol pasidarbavo taip, kad atmetama Kinijos Liaudies Respublika ir vis dar palaikomi Čiang Kai-šeko pasiuntiniai Jungtinėse Tautose.

"Visuotina diplomatija" veda prie visuotinos katastrofos, sako Pravda

Maskva. — Sovietų komunistų laikraštis Pravda smerkė Amerikos valstybės sekretoriaus Achesono skelbimą "visuotiną diplomatiją" prieš Sovietų Sąjungą.

Pravda įspėjo Jungtines Valstijas:

"Istoriniai patvrimai mokina, jog kas tik sėja visuotiną diplomatiją, tai susilaukia visuotinos katastrofos (pragaištingos nelaimės), kaipo derliaus. Taip buvo praeityje, taip bus ir ateityje.

"Visuotina diplomatija susideda iš juodrankiškų grūmojimų ir grasinimų, bet tai nėra stiprybės ženklas. Tokia diplomatija negali suturėti galingąji tarptautinį taikos šalininkų judėjimą.

"Karo kurstytojų riksmai ir šėlimai juo labiau užgrūdina taikos partizanų pasiryžimą kovoti už taiką."

Amerikos žadama parama nudžiugino čiangininkus

Formoza. — Čiang Kai-šeko kinai tautininkai labai nudžiugo, kad Amerikos valdžia ketina juos vis remti ir po to, kai išsibaigs dabartinė parama pagal Marshallo planą.

Čiang Kai-šekas sušuko: "Formoza dabar yra nepralaužiama tvirtovė! Priešai (Kinijos liaudininkai) jau negalės mus sumušti."

SOVIETŲ LAIKRAŠČIAI

Washington. — Sužinota, jog Sovietų Sejungoj leidžiama 7,700 laikraščių. Svarbiausi yra Izviestija, Sovietų vyriausybės dienraštis, ir Pravda, komunistų organas. Vienas ir kitas turi daugiau kaip po milioną skaitytojų.

5,000 pikietavo pro-naciškas prakalbas New Yorke, nepaisant policijos teroro

New York. — 5,000 žmonių, baltųjų ir negrų, trečiadienį vakare pikietavo pro-nacišką prakalbų mitingą Town Hall salėje, 43rd St.

Raiti ir pėsti policininkai buožėmis mušė, spardė ir arklių kanopomis trempė pikietuotojus, ypač tuos, kurie nešė smerkiančias nacizmo gaivinimą amerikiniame Vokietijos ruožte iškabas.

Policija kartotinai ardė pikietininkų būrius, bet jie vėl ir vėl susirinko, nepaisant budeliškų policijos smūgių.

Prakalbas Town Halle rengė fašistuojanti Common Cause organizacija. Vyriausiu kalbėtoju buvo pakviestas generolas Lucius Clay, buvęs karinis amerikonų gubernatorius vakarinei Vokietijai.

Kartus klausimas

Kai tik Clay pasirodė ant pagrindų, tuoj prieš jį pakilo niekinanti šaukimai ir baubimai. Vienas iš publikos skardžiai užklausė: "Generolai Clay, kodėl tamsta paleidai iš kalėjimo Ilsę Koch" (belaisvių žudytoją Buchenwaldo koncentracijos stovykloje)?

Clay neatsakė į klausimą. Mušeikiški maršalkos pagriebė klausėją ir spardydami išmetė jį laukan. Tuomet 200 žmonių pakilo ir su demonstruojančiais šauksmais ėjo iš salės. Policija buožėmis ir kumštimis daužė išeinančius.

Ilse Koch, Buchenwaldo stovyklos viršininko pati, įsakydavo žudyt žydus ir kitus svetimtaučius nacių belaisvius, ir iš nuluptos jų odos gamindavo sau lempų gaubtuvus ir sienų papuošalus. Už tai ji buvo nuteista visą amžių kalėti. Bet generolas Clay paliuosavo ją tik po 4 metų bausmės.

Didžiulis pikietas gatvėje ir demonstracija salėje sumaišė generolo Clay paruoštą prakalbą, ir jis kalbėjo jau tik apie šį žmonių išstojimą prieš nacizmą. Tad Clay "nuo ausies" ėmė plūsti Sovietus ir komunistus ir suriko, jog andai "Sovietai buvo užblokavę amerikonus Berlyne, o dabar komunistai blokuoja mus ir čia New Yorke!"

Kuomet nacių priešai apleido salę, jinai tapo pustuštė. "Publikos" liko ketvertas šimtų, tame skaičiuje 200 mušeikų, kuriuos atsinutė Darbo Federacijos laivakrovių vadai.

Smerkė generolą Clay, kuris paliuosavo nacę žmogžudę

Raita ir pėsčia policija mušė, spardė ir trempė pikietininkus

Sovietai Atmesią "vakarų" protestus

Maskva. — Amerikiniai korespondentai Maskvoje lemia, jog Sovietų Sąjunga kietai atmes Jungtinių Valstijų, Anglijos ir Francijos protesto notas dėl to, kad Sovietai, girdi, kariniai suorganizavo ir apginklavo vokiečių policiją rytinėje Vokietijoje; arba Sovietų vyriausybė ignoruos tuos protestus, visai neatsiliepdama į juos.

Washington. — Manoma, kad anglų - amerikonų ir francūzų protestai pareikšti Sovietam dėl propagandos.

(New York miesto radijas sakė, jog Amerika, Anglija ir Francija bando tais protestais nustelbti rengiamą rytiniame Berlyne milžinišką jaunimo demonstraciją dėl taikos ir dėl vienos demokratinės valdžios visai Vokietijai.)

Tibetiečiai tarsis su Kinijos atstovais

Hong Kong. — Kitą mėnesi žada čia atvykti aštuoni Tibeto pasiuntiniai tartis su Kinijos Liaudies Respublikos atstovais.

Pranešama, kad Kinijos valdžia sutiktų Tibetui duoti tokią plačią vietinę savivaldybę, kokia suteikė Vidujinei Mongolijai.

Naujoji Kinija, tačiaus, pakartojo, kad Tibetas turi būti sudėtinė Kinų Liaudies Respublikos dalis.

Albanija tardo 3, sakoma, jankių išlavintus šnipus

Tirana, Albanija. — Albanijos teismas tardo tris albanus kaip Amerikos šnipus ir sabotažninkus. Jie atskrido iš Italijos ir parašiutais iš lėktuvų nusileido Albanijon, bet tapo suimti. Ketvirtas nušautas per kautynes su Albanijos policija.

Albanijos valdžia sako, jog amerikonai Bari mieste, Italijoj, palaiko mokyklą, kur lavina šnipus ir sabotažninkus prieš liaudišką Albanijos respubliką. Minimi albanai taipgi lankė tą mokyklą.

Nesiseka amerikonų diplomatijai rytinėse Europos šalyse

Washington. — Vis blogėja santykiai tarp Jungtinių Valstijų ir naujųjų rytinės Europos demokratij:

Bulgarija neseniai pavarė Amerikos atstovus kaip šnipus. Amerika todėl pašalino Bulgarijos atstovus.

Vengrija reikalauja griežtai sumažint Amerikos atstovų skaičių. Jų ten yra 35.

Lenkijos valdžia nutarė 40 procentų numušt karininkų skaičių amerikinėje atstovybėje Varšavoje.

Čechoslovakija neseniai pasiuntė namo du trečdalius Amerikos ambasados ir konsulato narių, o dabar reikalauja, kad Jungtinės Valstijos atsiimtų dvyliką iš likusiųjų 24 savo atstovų.

Rumunija nutarė pašalint penkis iš 15 ten esamų Amerikos atstovų.

Tos šalys kaltina amerikinius diplomatus kaip šnipus ir gyventojų kurstytojus prieš naujasias demokratines valdžias.

Jungtinės Valstijos, "atsiteisdamos" Čechoslovakijai, uždaro jos konsulatus Clevelande ir Pittsburghe. Suprantama; jog panašiai "atsilygins" ir kitiems minimiems kraštams.

Trumano bilius skiria $3,120,550,000 Marshallo planui, Čiangui, P. Korejai ir kt.

Washington. — Senatas ir Kongreso atstovų rūmas bendrai užgyrė valdžios pasiūlymą skirti $3,120,550,000 Marshallo planui ir kitiems šaltojo karo tikslams prieš Sovietų Sąjungą ir komunizmą, per metus.

Šiomis dienomis ėjo ginčai tiktai dėl Trumano "4-to punkto" programos. Buvo nutarta, duoti $35,000,000 tai programai, esą, stiprinti ūkį ir pramonę atsilikusiuose kraštuose. Bet Taftas ir kiti republikonai senatoriai apsidairė ir surado, jog tas Trumano punktas taip sutaisytas, kad Amerika turėtų šinkuoti pinigus įvairiom pasaulio šalim ir po to, kai 1952 metais užsibaigs Marshallo planas. Tik dėl to republikonai sukėlė triukšmą.

Valdinis pasiūlymas, tarp kitko, skiria dar 100 milionų dolerių pietinei Korejai remti prieš komunizmą ir 94 milionus dolerių Čiang Kai-šeko kinam tautininkam ir kitiems pietiniai-rytinės Azijos kampams, karui prieš komunizmą.

Francūzai užgniaužia žinias apie vietnamiečių žygius

Saigon, Indo-Kina.—Čionaitinė fancūzų valdžia laikinai uždarė penkis vietinius laikraščius; nubaudė juos už tai, kad šie laikraščiai pranešė, jog Vietnamo respublikos armija mūšyje dėl Travinho nukovė 5,000 francūzų kareivių ir oficierių.

ORAS. — šilta ir būsią lietaus.

FBI kelia dirbtinį lermą dėl A-šnipų

Philadelphia. — Areštavus chemiką Harry Goldą, slaptosios FBI policijos agentai išpūtė lermą, kad esą ir daugiau vadinamų šnipų, neva "išdavinėjusių Sovietam atominius sekretus."

Harry Gold suimtas pagal pasakas Klaus Fuchso, kuris Anglijoj įkalintas, girdi, už atominių slaptybių išdavinėjimą Sovietams. Bet Fuchs prisipažino, jog nežinojo Goldo vardo.

FBI skelbia, jog Fuchs sakęs, kad H. Goldas perduodavęs Sovietam atominius sekretus, kuriuos Fuchs atnešdavęs Goldui.

(Sovietų vyriausybė pareiškė, jog visos pasakos apie Fuchsą ir jo bendradarbius yra tik "gremėzdiški išmislai ir melai prieš Sovietus.)

Anglų ministras žada triuškint malajiečius

Singapore, Malaja.— Atvyko Anglijos kolonijų ministras James Griffith ir karo ministras John Strachey.

Griffith viešai gyrėsi: "Mes vesime tikrą karą prieš raudonuosius Malajos partizanus ir apsaugosime Malają nuo komunizmo."

Malajos patrijotai-partizanai iki šiol ima viršų prieš anglų bombanešius, tankus ir patrankas.

Turkija prašys daugiau pinigų iš Amerikos

Ankara, Turkija. —Naujasis Turkijos prezidentas Jelal Bayar planuoja Keliauti į Jungtines Valstijas prašyti "paskolos" ir daugiau pinigų iš Marshallo fondo.

Kad prezidentas Trumanas pagyrė Turkijos "progresą" prieš komunizmą, tatai padrąsino Bayarą.

Jungtinės Valstijos jau davė Turkijai šimtus milionų dolerių pagal Trumano mokymą prieš komunizmą.

Washington. — Kongreso Atstovų Rūmas užgyrė valdžios bilių dar 2 metams palaikyti drafto įstatymą.

Protestais bandoma pridengt planą nacių armijai atkurti

Washington. — Čionaitiniai laikraščiai teigia, kad Amerika, Anglija ir Francija planuoja atkurti vokiečių armiją. Amerikinių Laikraščių Sąjungos bendradarbis Jay G. Hayden rašo, kad Jungtinių Valstijų, Anglijos ir Francijos protestas Sovietams buvo "reikalingas žingsnis linkui vokiečių armijos sudarymo vakarinėje Vokietijoje." Jos protestavo, kad Sovietai palaiką, girdi, kariniai organizuotą ir ginkluotą vokiečių armiją rytinėje Vokietijoje.

Daily Workerio korespondentas Rob F. Hall iš karto pranešė, jog tais protestais tik mėginama pateisinti nacių armijos atsteigimas.

Jungt. Valstijos atmetė Čechoslovakijos pasiūlymą dėl taikos derybų

Washington. — Čechoslovakijos ambasadorius Vladimiras Utrata dar praeitą mėnesį įteikė Amerikos valstybės departmentui rezoliuciją dėl taikos. Tai Čechoslovakijos seimo priimta rezoliucija.

Valstybės departmentas dabar atmetė tą rezoliuciją ir pareiškė, kad jinai "įžeidžia" šios šalies valdžią ir net "kenkia tarptautiniam susitarimui."

Čechoslovakija prašė perduoti šią rezoliuciją ir Jungtinių Valstijų Kongresui.

Rezoliucija siūlo ramiomis derybomis spręsti ginčus tarp vakarinių valstybių ir Sovietų Sąjungos. Kartu ji smerkia imperialistinę Amerikos ir Anglijos politiką. Sako, jog ta politika gręsia užpuolimo karu, tikėdamasi tuom išgelbėti "trupančia kapitalistinę santvarką."

Kaip niekinami indusai ir negrai pietų Afrikoj

Capetown, Pietų Afrika.--Aukštasis čionaitinis teismas nusprendė, jog nevalia baltiesiems pašalinti indusus bei kitus spalvuotus žmones iš traukinių vagonų, kuriais baltieji važiuoja.

Bet fašistuojanti premjero Malano valdžia pareiškė, jog ne tiktai mėtys indusus ir negrus iš tokių vagonų, bet dar ir baus už tai, kad jie drįsta ten įeiti.

$12,000,000 naujiem lėktuvams bandyti

Washington. — Prekybinis Senato komitetas užgyrė bilių, reikalaujantį 12 milionų dolerių naujiems rakietiniams ir kitiems keleiviniams lėktuvams bandyti.

Seoul. — Pietų Korejos valdžia suėmė dar 200 tariamų komunistų.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secr.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Queens Co., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Queens Co., per six mos.	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Baisi tragedija ir skaudi pamoka

Dabar jau viskas aišku. Amunicijos eksplozija South Amboy, N. J., buvo šaltojo karo padarinys. Trisdešimt žmonių užmušta, keletas šimtų sužeista, tūkstančiai padaryta benamiais. Verkia ir dejuoja tie, kurie neteko savo mylimųjų. Valdžia tyrinėja, "kas kaltas."

Ką tiek daug amunicijos veikė tame mažam uoste? Jau turime atsakymą. Ta amunicija buvo gabenama į užsienį. Kad paskubinti apginklavimą Marshall Plano šalių, buvo nuimtos visos restrikcijos. Įstatymas reikalauja, kad tokiam uoste negalima vienu sykiu gabenti daugiau, kaip penkis šimtus svarų eksploduojančios amunicijos, bet buvo gabenama milžiniškas kiekis. Tie kriminalistai nebus suimti ir nubausti. Jie tik pildė vyriausybės valią ir planus.

Garbė toms moterims

Bostone įvyko 60-tasis Amerikos unitarijonų bažnyčios moterų suvažiavimas. Susirinko šimtai delegatų. Joms pirmininkavo Mrs. Margot I. Pieksen. Šitos moterys pasmerkė naujo karo kurstytojus. Jos pasakė, kad "h-bomba yra šėtoniškas įrankis." Jos pareikalavo, kad atominės bombos vartojimas būtų pasmerktas ir uždraustas. Jos pareikalavo, kad Jungtinės Tautos, kaipo taikos išlaikymo priemonė, būtų sustiprintos.

Tas bažnytines moteris reikia karštai pasveikinti. Garbė joms, kad jos pakėlė balsą prieš naujo karo ruošėjus.

Reikia tikėtis, kad dabar šios moterys bus paskelbtos "raudonomis."

Naujoji automobilistų sutartis

United Automobile Workers unijos lyderiai labai patenkinti naujuoju unijos kontraktu su General Motors kompanija. Jie tai skaito dideliu laimėjimu.

Bet kur tas laimėjimas?

Unija reikalavo, kad viską sudėjus į daiktą, algų pakėlimas pasiektų 31 centą į valandą. Bet unijos lyderiai sutiko priimti tik 15 centų pakėlimą. Vadinas, tik pusė tiek, kiek buvo reikalauta.

Kontraktas sako, kad General Motors darbininkų algos bus suderinamos su valdžios paskelbtomis reikmenų kainomis. Mes jau žinome, ką tas reiškia. Tai reiškia algų periodinį kapojimą.

Be to, šis kontraktas tęsis ištisus penkis metus. Per penkis metus darbininkai neturės teisės reikalauti algų pakėlimo. Jiems nevalia streikuoti per penkis metus!

Todėl unijos prezidento Reuther gyrimasis, kad šiose derybose su General Motors automobilistai pasiekė didelių laimėjimų, nesutinka su tikrove. Unijos padaryti nusileidimai padaryti išimtinai darbininkų kaštais.

Be jokio nuosaikumo

Mes jau žinome, kaip mūsų komercinė spauda pasitinka prisipažinimus liaudiškose šalyse. Jeigu ten suima šnipą ir jis prisipažįsta prie kaltės, tai tuojau sušunkama, kad netiesa, arba kad prisipažinimas buvo išgautas pagalba kokių ten vaistų.

Bet kas kita, kai čia kas nors prisipažįsta prie kaltės. Čia tai jau prisipažinimai skaitomi tikru pinigu.

Štai Philadelphijoje tapo suareštuotas tūlas Harry Gold. Sakoma, kad jis prisipažino šnipinėjęs Sovietams. Jis veikęs išvien su anglu Dr. Fuchs, kuris yra suimtas Londone. Sakoma, kad Dr. Fuchs ir išdavė Goldą.

Už Fuchso ir Goldo prisipažinimą spauda nekaltina jokių vaistų. Kodėl?

"Mažoji Saugumo Taryba"

Pasaulis susilaukė dar vienos "beibės." Jai duotas vardas "Mažosios Saugumo Tarybos." Didžioji Saugumo Taryba, kaip žinoma, priklauso Jungtinėms Tautoms.

"Mažoji Saugumo Taryba" tapo pagimdyta Londone prieš keletą dienų dvylikos Šiaurinio Atlanto Šalių Sąjungos susirinkime. Ji dalinai pavaduosianti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą.

Bet tai reiškia Jungtinių Tautų griovimą. Tai planas mūsų Hooverio ir Anglijos Churchillo.

Žadama negrams teisių lygybė kariuomenėje

Washington. — Prezidentinė komisija pranešė, kad netolimoj ateityj bus suteikta negrams lygios teisės su baltaisiais karinėje tarnyboje. Sako, jau ir dabar duodama lygybė negrams armijos, laivyno ir oro jėgų darbuose, mokyklose ir kareivinėse-valgyklose.

Prez. Trumanas gyrė teisių paplatinimą negrams ginkluotose jėgose. Sykiu jis pareiškė "viltį," kad Senatas nutartų svarstyti bilių dėl pilietinių teisių lygybės ir teisingos samdos.

Tas bilius faktinai buvo palaidotas praeitą savaitę. Už jo ėmimą svarstymui balsavo tik 19 demokratų senatorių.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

KAIP ATRODYS LIETUVOS KOLŪKIEČIŲ GYVENVIETĖS?

Kaip jau žinoma, šiuo metu Tarybų Lietuvos kaime vyksta didelis perversmas: valstiečiai eina į kolektyvinius ūkius, dirba žemę bendrai ir naudojasi josios vaisiais bendrai.

Neužilgo, gal dar šiemet, Lietuvoje bus baigtas sukolektyvinimas visos žemės, nebeliks ežių, nebeliks sklypų; neužilgo žmonės visą žemę apdirbs mašinomis.

Bet kaipgi kolektyvinių ūkių žmonės gyvens? Ar jie pasiliks tose pačiose gyvenvietėse, kur gyveno arba tebegyvena?

Ne! Jie kelsis į centrus, vadinamus gal kaimais, gal kaip kitaip. Tuose centruose, kolektyviniuose kaimuose gyvenamieji namai bus nauji ir pastatyti planingai. Tuose kolektyviniuose kaimuose bus atsižvelgta į viską: švarą, kultūrinius žmonių poreikius. Todėl tuose naujuose kaimuose bus pastatytos salės, skaityklos, mokyklos, modernios didžiulės pirtys, erdvūs sandėliai ir t.t.

Šių metų balandžio 8 dienos Vilniaus "Tiesoje" randame įdomų V. Golovinskio straipsnį - braižinį apie tai, kaip atrodys naujieji kolektyvinių ūkių kaimai Lietuvoje. Mes čia jį paduodame tam, kad skaitytojas turėtų vaizdą, prie kokio gyvenimo šiuo metu Lietuvos kaimietis eina.

V. Golovinskis rašo:

Respublikos Architektūros projektų dirbtuvių Kauno skyrius parengė Telšių apskrities "Tarybinio artojo" ir Šiaulių apskrities "Pergalės" kolūkių gyvenviečių statybos projektus. Tai pirmosios Lietuvoje kolūkių gyvenvietės, kurios buvo statomos pagal projektą. Sudarydamas šiuos projektus, architektas Zubovas atsižvelgė į kolūkiečių praktinius pageidavimus ir nurodymus.

"Tarybinio artojo" kolūkis yra šiaurinėje Telšių apskrities dalyje, 25 km nuo Telšių, 20 km nuo Viekšnių stoties ir apie 7 km nuo Nevarėnų valsčiaus centro. Gyvenvietei paskirtas plotas yra kolūkio žemėje ir siekia 95 hekt. Jis ribojasi su upeliu.

Sudarant projektą, buvo atsižvelgta į vietinės statybinės medžiagos panaudojimą. Žvyrą, molį ir miško medžiagą galima gauti vietoje, o plytas—30 km nuo kolūkio esančioje plytinėje.

Kaip atrodys "Tarybinio artojo" kolūkio gyvenvietė?

Įžengdami į gyvenvietę iš pietų pusės keliu, vedančiu iš Nevarėnų į Telšius, mes patenkame į apželdytą, žvyruotą, 25 m. pločio gatvę. Čia prasideda atsarginiai sklypai ir gyvenamasis rajonas. Gyvenvietė šiuo metu apskaičiuota 88 šeimoms ir 12 papildomų šeimų, kurios gali vėliau prisidėti.

Kolūkiečių gyvenamieji namai yra mūriniai su čerpių stogu ir susideda iš 3, 4 ir 5 kambarių su virtuve bei rūsiu. Prie namų yra 30x100 m sklypas. Be to, kiekviena šeima gauna netoliese tokio pat dydžio sklypą daržui.

Kiemas apželdytas, apsodintas vaismedžiais. Jame yra ūkiniai pastatai, išvietė, šulinys. Į dešinę nuo gyvenamųjų namų rajono, arčiau prie gyvenvietės centro bus sodas, vaisių sandėlis ir bičių žiemojimo vieta. Netoli nuo čia yra paštas, valgykla, kepykla, parduotuvė, buitinio aptarnavimo dirbtuvės, viešbutis — tai prasideda administracinis - visuomeninis gyvenvietės centras. Centrinėje aikštėje — kluboskaityklos, apylinkės tarybos ir septynmetės mokyklos pastatai, o taip pat garbės lenta.

Už klubo, į vakarus, bus 50 vaikų skirtas vaikų darželis ir 25 vaikams skirtas vaikų lopšelis. Į šiaurę nuo klubo — visuomeninis parkas su sporto aikštelėmis ir stadionu. Čia pat, kiek arčiau prie upės, įrengtas plaukiojimo baseinas. Septynmetės mokyklos sklype taip pat bus sporto akštelės.

Praėję administracinį centrą ir vykdami į šiaurę, pamatysime medicinos punktą, specialistų ir kolūkiečių sklypus bei gyvenamuosius namus ir pagaliau kolūkio valdybos pastatą.

Visi visuomeniniai pastatai bus aprūpinti kanalizacija ir vandentiekiu, o gyvenvietė bus elektrifikuota.

Kolūkio valdybos patalpose numatytas specialus kambarys agronomui. Čia bus įrengta laboratorija. Šiaurinę gyvenvietės dalį, už kolūkio valdybos namų, užims ūkiniai pastatai. Čia bus arklidė, stalių dirbtuvė, gaisrinė, rūsys degalams laikyti, sandėliai inventoriui ir tt.

Kiek toliau įrengtos galvijų, avių, kiaulių ir paukščių fermos. Galvijų fermos sklype numatyta pastatyti silosavimo bokštą, tvartus pricaugliui, koncentruotų pašarų sandėlį, pieninę, ledainę ir tt.

Paukščių fermoje numatyti atskiri sklypai vištoms, žąsims ir antims.

Kolūkis turi specialius pašarų, grūdų ir produktų sandėlius, gerai įrengtas patalpas daržovėms ir bulvėms laikyti ,o taip pat grūdų džiovyklą. Numatyta taip pat pastatyti pirtį. Takelių ir pravažiavimo kelių tinklas sujungs gyvenvietę su gamybine kolūkio teritorija, kurios centre ji yra.

Šiaulių apskrities "Pergalės" kolūkis yra 25 km nuo Šiaulių miesto ir visai arti Šaukėnų stoties, Šiaulių-Biržų siaurojo geležinkelio ruože.

Gyvenvietė yra pačiame kolūkio laukų centre ir numatyta 61 šeimai ir 10 papildomųjų šeimų.

Aišku, kad, atsižvelgiant į vietovę, ir patys pastatai išskirstyti kitaip, negu "Tarybinio artojo" gyvenvietėje.

Eidami iš šaukėnų stoties, pietinėje gyvenvietės dalyje visų pirma pamatysime stadioną su sporto aikštelėmis, atsarginius žemės sklypus ir gyvenamųjų namų rajoną. Sklypai ir gyvenamųjų namų rajonas suplanuoti lygiai taip pat, kaip ir "Tarybinio artojo" kolūkyje.

Praėję gyvenamųjų namų rajoną, mes patenkame į administracinį - visuomeninį gyvenvietės centrą, kur yra kolūkio valdybos pastatas, klubas, amatininkų artelė, kepykla, parduotuvė ir tt., o netoli nuo čia mokyklos, vaikų darželio ir lopšelio pastatai.

Čia esančio upelio krante yra įrengtas parkas su sporto aikštelėmis ir plaukiojimo baseinu.

Gamybinį ir sandėlių rajoną nuo gyvenamųjų ir visuomeninių pastatų rajono skiria upelis. Čia yra arklidė, stalių dirbtuvė, kalvė, gaisrinė ir tt., o taip pat atitinkami karvių, avių, kiaulių ir paukščių fermų pastatai. Gyvenvietėje yra taip pat grūdų džiovykla, patalpos grūdams bei daržovėms laikyti, pašarų sandėlis. Šiaurės rytuose, už upelio, įrengtas sodų ūkis, kuriame yra patalpos bičių žiemojimui, daržovių šiltadaržiai ir patalpos vaisiams laikyti.

Abiejų kolūkių gyvenviečių statybai užplanuoti specialūs gyvenamieji namai, kolūkio valdybos ir apylinkės tarybos pastatai. Sklypai parinkti atsižvelgiant į sanitarijos reikalavimus, o taip pat turint galvoje patogų jų susisiekimą su apskrities ir rajono centrais.

Pastatų paskirstymas sutinkamai su normomis, architektūrinio planavimo reikalavimais, realiomis galimybėmis ir kolūkiečių pageidavimais įgalins sukurti pavyzdingas, gražias ir patogias gyvenvietes.

"Aš laiminu kiekvieną, kuris kovoja už taiką..."

Kas tuos šventus žodžius ištarė? Gal "šventasis tėvas," Vatikano popiežius, katalikų bažnyčios galva? Gal mūsų žodingasis kardinolas Spellmanas, arba kardinolas Cushingas?

Labai gaila pripažinti, bet tie žodžiai neišplaukė nei iš vieno tų "šventųjų" lupų. Juos ištarė žymus vyras, Jungtinių Tautų sekretorius Trygve Lie. Kai Lie pasikalbėjo su Stalinu, jis pasišaukė spaudos korespondentus. Vienas korespondentas, matyt, labai norėjo Trygve Lie padaryti komunistų "sankeleivininku." Jis jo rūsčiai užklausė, ką jis mano apie tą judėjimą, kuriam vadovauja Pasaulinės Taikos Partizanai. Ir Lie jam smarkiai atšovė: **"Aš laiminu kiekvieną, kiekvieną vyrą ir kiekvieną moterį, kuris kovoja už taiką."** Korespondentas nuliūdo ir nutilo. Trygve Lie atsakymas jį pritrenkė.

Trygve Lie yra sekretorius organizacijos, kurios misija yra išlaikyti pasaulyje taiką, neprileisti prie naujo karo. Jo vieta svarbi, atsakinga. Gerai, kad jis nepasiduoda šaltojo karo spekuliantams. Gerai, kad jis nuo savo misijo nenuklysta. Gerai, kad jis atmeta karo kurstytojus ir laimina taikos šalininkus.

Lie atsakymas labai nepatiko komercinės spaudos dūdoriams. Juk jie seniai yra paskelbę, kad Pasaulinės Taikos Partizanų Kongresas yra "komunistų sąmokslas." Kodėl Lie to nepasakė ir jo nepasmerkė? Lie turi jų klausyti. Lie turi atmesti ir pasmerkti visus, kuriuos atmeta ir pasmerkia naujo karo kurstytojai. Lie turi pamiršti, kokios organizacijos vadu jis yra ir kokiai misijai jis tarnauja. Jis turi šokti taip, kaip griežia atominės bombos garbintojai.

Ar dar reikia klausti, kaip į Lie misiją žiūri lietuviški klerikalai, menševikai ir smetonininkai? Visi vienu balsu jie jį pasmerkia. Visi jie jį barė ir niekino, kam jis važiavo Maskvon tartis su Tarybų Sąjungos vadais. Jau seniai klerikalų spauda Trygve Lie vadina "pro-rusu" ir "pro-komunistu." Jeigu jis neklauso mūsų klerikalų ir ant stogo užlipęs nekeikia rusų ir komunistų, jis turi būti "pro-rusas" ir "pro-komunistas." Taip galvoja nesveikos galvos iš Draugo, Darbininko ir Amerikos štabų.

Trygve Lie, aišku, nėra nei "pro-rusas," nei "pro-komunistas." Jis tokiu niekuomet nebuvo. Jis tebėra nepraradęs vilties taikos reikalui laimėti. Jis darbuojasi, kad tas prakilnus reikalas laimėtų. Už tai jį karštai sveikina kiekvienas blaivaus proto ir švarios sąžinės žmogus.

Dienraščio Laisvės reikalai

Tegul žino visa Amerika, kad Laisvės spaustuvė yra prisirengusi atlikimui visokių spaudos darbų. Turi tinkamą mašineriją, turi gana darbininkų ir gali puikiausia patarnauti bizniams ir organizacijoms gražiu ir greitu atlikimu visokių spaudos darbų. Taipgi dabar jau galima gaut popierio, kokio tik reikia. Siųskite savo užsakymus tuojau. Laisvės spaustuvės darbu būsite patenkinti.

Kolonijų veikėjai žinokite, kad spaudos darbais daug galite padėti savo dienraščiui finansiniai. Pasirūpinkite, kad parengimai būtų gerai išgarsinti, į laiką priduokite atspausdinimui plakatus ir kitus reikalingus parengimam spausdinius.

Su finansine parama dienraščiui šiuom kartu prisidėjo šios organizacijos ir paskiri asmenys:

Nuo LLD 136 Kp., per Zelin, Harison, N. J.	$35.25
LLD 39 Kp., per Šlekaitį, Scranton, Pa.	25.00
A. P. Gabrėnas, Trenton, N. J.	8.00
Mrs. Witkus, Kearney, N. J.	10.00
F. P. Malkvech, Clinton, N. J.	5.00
M. Shablinskas, White Plains, N. Y.	5.00
A. ir P. V. Gasper, Grand Rapids, Mich.	3.00
R. Brewer, Fairfield, Conn.	3.00
Tadas Krocūnas, New York City.	3.00
A. Večkys, Nashua, N. H.	3.00
A. Pagiegala, (per S. Jasilionį), Johnson City, N. Y.	3.00
J. Martin, Dedham, Mass.	3.00
V. Česnius, Craryville, N. J.	1.00
A. Kersanskas, Philadelphia, Pa.	1.00

Gražiai visuomenė atsineša linkui dienraščio Laisvės. Puiki finansinė parama! Širdingiausia dėkojame visiems, kurių vardai aukščiau paduoti, už taip gražias dovanas.

Paramos reikia, nes labai esame persikraustymo suvarginti, o čia infliacija siaučia, kaip audra. Tas finansiniai baisiai vargina mūsų dienraštį. Visada vasarai turėdavome po keliolika tūkstančių nuo vajaus sutaupų. Šiemet persikraustymas ir įsirengimas naujoje vietoje dar žiemą sunaikino mūsų vasarinį rezervą.

Labai rimtai turime darbuotis vasariniams parengimams, jie yra vienintėlė mūsų dienraščio viltis pergyvenimui vasarinio sezono. Gavimu naujų skaitytojų ir sukėlimu aukų taipgi turime darbuotis.

Laisvės Administracija.

P. S. Praėjusio ketvirtadienio Laisvėje buvo pažymėta jog torringtonietis Vladas "Kalvelis" aukojo $5.00, — turėjo būti **Kelmelis.** Atsiprašome!

Žmonių sveikata ir "laisvasis verslas"

Amerikos gydytojai turi galingą organizaciją "American Medical Association." Ji išleidžia milijonus dolerių propagandai. Joks gydytojas neišdrįsta užsitraukti gydytojų susivienijimo rūstybę.

Kadaise valdžia buvo iškėlus bylą prieš AMA. Buvo teigiama, kad ta organizacija yra savo rūšies trustas ir paeina po antitrustiniu įstatymu. Bet pastaraisiais laikais nieko nebesigirdėti apie tą valdžios bylą.

Laikas nuo laiko smarkiai iškyla klausimas, kad federalinė valdžia privalo daugiau lėšų skirti žmonių sveikatos saugojimui. Pačiam Kongrese yra sumanymas, kad socialinė apdrauda apimtų ir žmogaus sveikatos užlaikymo reikalus. Jeigu žmogus susirgo arba susižeidė, jis turi gauti nemokamai gydymą.

Šis klausimas labai opus ir svarbus. Jis paliečia milijonus ir milijonus žmonių, kurie savo įplaukomis nepajėgia padengti gydymosi kaštų. Bet šitokiai valdiškai apdraudai labai priešinasi visi reakcionieriai ir tas gydytojų susivienijimas. Bandoma svietui įkalbėti, kad tokios apdraudos įvedimas jau padarytų galą laisvajam verslui arba kapitalizmui. Tai vadinama "socializuota medicina." Komercinė spauda jau paskelbė, kad toks žmonių aptarnavimas reiškia nei mažiau, nei daugiau kaip komunizmą!

Atsiranda ir mokslo vyrų, kurie parsiduoda už pinigus ir kovoja bet kokį planą aprūpinti sveikatingumo apsauga mažųjų įplaukų žmones.

Prieš sveikatos apsaugos planą visomis keturiomis išstojo ir New Yorko valstijos gubernatorius Thomas Dewey. Socializuota medicina esąs laisvajam verslui peilis po kaklu. Tokio žmonėms aptarnavimo įvedimas, girdi, uždėtų kryžių ant visos mūsų kapitalistinės santvarkos kapo. Jis prieš tai kovosiąs iki paskutinio atsidusimo!

Dabar jau tokia gadynė: Nepatinka kokia nors idėja, priešingas kokiam nors sumanymui, paskelbk, jog tai yra "komunistų suokalbis prieš Amerikos laisvąjį verslą" ir jau niekas nebedrįs tą idėją arba tą sumanymą paremti. Jeigu sakysi, kad valdžia turi susirūpinti biednų žmonių sveikata, tapsi "raudonuoju."

Šaltojo karo isterija išmušė žmones iš vėžių. Bailesnius žmones išgąsdino. Reikės daug laiko atsipeikėjimui. Tikrais drąsuoliais istorija pavadins tuos, kurie šiandien nenuleidžia rankų ir nepasiduoda isterijos baubui.

VILNIAUS KONSERVATORIJOS JUBILIEJUS

Rašo **J. Karnavičius,**
LTSR Valstybinės konservatorijos direktorius

Vilniaus muzikos mokykla, kuri merdėjo okupacijos laikais, pradėjo naują gyvenimą, kai tarybų valdžia grąžino Lietuvai senąją jos sostinę Vilnių. Jau nuo 1930-40 mokslo metų į darbą mokykloje įsijungė geriausi mūsų pedagoginiai kadrai.

Ypatinga jėga muzikinis gyvenimas šioje mokykloje suklestėjo po tarybinės liaudies pergalės prieš fašistinę Vokietiją didžiajame tėvynės kare. Į mokyklą grįžo patyrę pedagoginiai kadrai. Jų darbo dėka jau 1945 m. paaiškėjo, kad Vilniaus muzikos mokykla galutinai subrendo, ji gali veikti pagal tarybinės konservatorijos programą. Lygiai prieš penkerius metus, 1945 m. balandžio mėn. 8 d., mūsų respublikos sostinės visuomenė su džiaugsmu sutiko iškilmingą Vilniaus konservatorijos atidarymą.

Prityrę pedagogai, kurių tarpe buvo B. Dauguvietis ir J. Tallat-Kelpša, profesoriai J. Bendorius, K. Galkauskas, iš Maskvos atvykę profesoriai J. Ginzburgas, J. Targonskis ir kiti, nuolat kėlė konservatorijos lygį; konservatorija išleido nemažą skaičių gabių muzikos meno darbuotojų. Gerai žinomi mūsų visuomenei jaunieji operos solistai J. Petraškevičiūtė, V. Mikštaitė, R. Siparis, smuikininkas E. Paulauskas ir kiti — tai vis Vilniaus konservatorijos auklėtiniai. Dar tebebūdami studentais sėkmingai pradėjo bandyti savo jėgas operos teatro scenoje V. Adamkevičius, E. Gečaitė, K. Šilgalis, L. Muraška, V. Rubackis. Savo jėgomis Vilniaus konservatorija galėjo įvykdyti atsakingą uždavinį — pilną Čaikovskio operos "Eugenijus Onieginas" pastatymą 1948 metais.

Nemažas skaičius baigusių Vilniaus konservatoriją įsijungė į pedagoginį bei administracinį darbą sostinės ir periferijos muzikos mokslo įstaigose.

1949-50 mokslo metų pradžioje Vilniaus ir Kauno konservatorijos susijungė į vieną LTSR Valstybinę konservatoriją. Geriausios mūsų muzikų-pedagogų pajėgos susibūrė sostinėje. Penkiuose konservatorijos fakultetuose perduoda studentams savo žinias ir patyrimą eilė žymiausių Tarybų Lietuvos muzikos veikėjų. Vokaliniame fakultete operos studiją ir operos klasę veda LTSR liaudies artistai Kipras Petrauskas ir A. Sodeika. Fortepiono fakulteto specialaus fortepiono katedrą veda prof. B. Dvarionas. Orkestriniame fakultete liaudies instrumentų katedros vedėju dirba doc. J. Švedas ir dėst. P. Stepulis ir eilė kitų muzikų, kurių vardai gerai žinomi mūsų respublikos darbo žmonėms.

Be pedagoginio darbo, dirbantieji konservatorijoje kompozitoriai sukūrė eilę vertingų tarybinės muzikos veikalų, kasdien aktyviai dalyvauja muzikiniame mūsų respublikos gyvenime. 1949 m. įvykusi lietuvių tarybinės muzikos apžiūra ryškiai pademonstravo, jog mūsų kompozitoriai pasiekė žymių laimėjimų, vystydami lietuvišką tarybinę muziką, nacionalinę savo forma, socialistinę savo turiniu. Faktas, jog greta dėstytojų apžiūroje buvo teigiamai įvertinti studentų Balsio, Klovos, Gaižausko, Baumilo ir kt. kūriniai, parodė, jog konservatorijos mokymo-auklėjimo lygis pakilo, jog mokymas joje vyksta ant sveikų realistinės muzikos pagrindų, kad studentai diena iš dienos vis labiau įsisavina realistinės kūrybos tradicijas, ugdo savo meistriškumą. O tai buvo ir yra svarbiausias konservatorijos mokomojo personalo uždavinys, auklėjant priešakinius, tarybinei santvarkai atsidavusius muzikos veikėjus — tikrus kovotojus už komunizmo pergalę.

Konservatorijoje mokosi 240 studentų — daugumoje tai darbininkų ir valstiečių vaikai, kurie tik tarybinėje santvarkoje gavo galimybę mokytis aukštojo mokslo įstaigoje.

Studentų koncertų programose, jų darbo planuose vyrauja rusų klasikai bei tarybiniai kompozitoriai, lietuvių kompozitoriai ir liaudies dainos, kas vysto sveiką skonį ir stiprina ryšius su liaudies kūryba. Kompozicijos fakulteto auklėtiniai studijuoja rusų klasikų ir lietuvių liaudies muziką, savo kūriniuose panaudoja liaudies motyvus. Todėl daugumos studentų kūriniuose atsispindi meninė muzikinė tiesa, paprastumas — jie prieinami kiekvienam klausytojui.

Naujais, specialiai parašytais, darbais sutiko jaunieji kompozitoriai draugo Stalino septyniasdešimtmetį, sukurdami eilę instrumentinių ir vokalinių kūrinių. Tarybų Lietuvos dešimtmetį jie pažymės taip pat naujais kūriniais.

Vilniaus ir Kauno konservatorijų sujungimas pagyvino ir pedagogų kūrybinį ir mokslinį darbą — rašomi kūriniai metodiniam repertuarui papildyti, metodiniai darbai, ruošiamas lietuvių muzikos istorijos vadovėlis.

Žiemos įskaitų sesija parodė, kad studentų politinis sąmoningumas nuolat auga. Pedagogai kelia savo idėjinį - politinį lygį Vakariniame marksizmo - leninizmo universitete ir konservatorijos politinio lavinimosi rateliuose. Kadangi klasių durys yra atviros kiekvienam pedagogui ir studentui, norinčiam susipažinti su kito pedagogo dėstymo metodu, žymiai gyviau praeina metodiniai pasitarimai, kuriuose pedagogai pasikeičia teoretinėmis žiniomis ir praktišku patyrimu. Konservatorijoje nebelieka vietos buržuazinių laikų liekanoms pedagogų dėstyme, kuomet pedagogas slėpdavo nuo kitų savo metodą, norėdamas būti "nepamainomu" specialistu. Dabar pedagogai gerai jaučia savo pareigą — pilnai ir išsamiai perduoti studentams savo patyrimą ir aktyviai įsijungia į bendrą, kolektyvinį darbą auklėjant jaunų tarybinių muzikų kadrus.

Konservatorijos komjaunimo organizacija ir studentų profkomitetas įgauna vis daugiau įtakos studentų tarpe ir aktyviai prisideda prie drausmės ir pažangumo įgyvendinimo. Per mokslo metus į komjaunimo organizaciją stojo eilė naujų narių iš geriausių, pažangiausių studentų tarpo. Per šiuos mokslo metus komjaunimo organizacija išaugo beveik 40%. Komjaunuoliai drauge su nesąjunginiu jaunimu aktyviai dalyvavo rinkiminėje kampanijoje, dirbdami agitacinį darbą ir dalyvaudami koncertinėse brigadose, kurios davė daugiau kaip 50 koncertų Vilniaus agitpunktuose, įstaigose ir šefuojamame kolūkyje.

Tarybų Lietuvos dešimtmetį LTSR Valstybinė konservatorija sutinka išleisdama apie 30 jaunų specialistų — didžiausią laidą konservatorijos istorijoje. Dalis diplomantų, praėję pedagoginę praktiką konservatorijos sienose, papildys pedagoginius kadrus sostinėje ir periferijoje, kur ypač jaučiamas šių kadrų trūkumas.

Tarybų Lietuvos dešimtmečiui konservatorijos pedagogai ir studentai rašo eilę naujų kūrinių; išpildytojai praturtina savo repertuarą naujais darbais. Chorvedybos fakulteto dėstytojai ir studentai aktyviai dalyvauja Dainų šventės paruošime, tikrindami respublikos chorus.

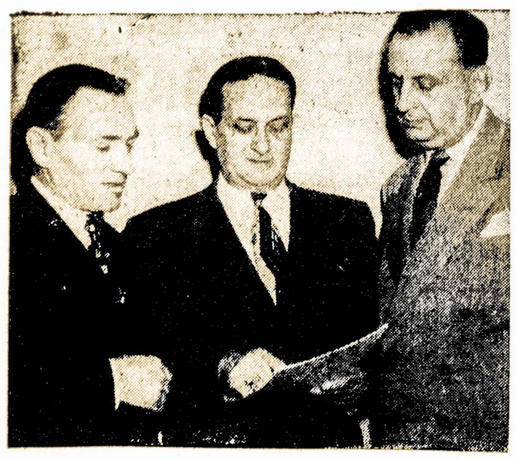

Pennsylvanijos Darbo Federacijos viršininkai 84-je metinėje konvencijoje, Philadelphijoje: fin. sekretorius Earl C. Bohr, prezidentas James L. McDevitt, Alfred J. Mascaro. McDevitt konvencijos atidarymo prakalboje ragino paspartinti kampaniją atšaukti Taft-Hartley aktą.

ZARASAI, kovo 31 d.—Vis daugiau Degučių valsčiaus vargingųjų ir viduti niųjų valstiečių tvirtai apsisprendžia pavasario sėją atlikti nebe pavieniui, bet kolektyviai. Šiomis dienomis šiame valsčiuje susiorganizavo du nauji kolūkiai. Naująsias žemės ūkio arteles valstiečiai pavadino Kalinino ir Mičiurino vardais. **I. Maldauskas.**

Lesalų krautuvės savininkas Elmer L. Hoffman atėjęs atidaryti krautuvę, esančią Alton, Ill., atrado virš tūkstantį žmonių stovint aplink. Iš karto pats nusigando, bet apsiramino atsiminęs, kad jis skelbė visiems perkantiems lesalų tą dieną duosiąs po 12 višČiukų nemokamai. Pirm pietų iš jo krautuvės buvo išneštas paskutinis grūdas. Kas sakė, kad amerikonai nenori, nemoka, nesistengia taupyti?

Valgykite daugiau mėsos?

Visoks maistas vėl pabrango, bet daugiausia pašoko mėsos kaina. Laimingi tie, kurie gali apseiti be mėsos. Laimingi tie, kuriems atrodo, kad mėsa yra ne tik nereikalinga, bet dar pavojinga žmogaus sveikatai.

Diskusijos už ir prieš mėsą yra labai senos. Argumentų tiek ir tiek. Žiūrėkite, Bernard Shaw yra vegeterijonas, o kokio gražaus amžiaus jis susilaukė. Bet aną dieną vienas geras ir karštas draugas atsistoja susirinkime ir pasako: Karvė tik žolėmis ir daržovėmis tesimaitina, bet kiek ji tegyvena?

Kiekviena pusė sau talkon ima mokslą ir žmogaus sveikatą. "Moksliškai" įrodoma, kad mėsa žmogaus kūnui yra tikri nuodai, kad mėsa yra sugadintas gamtos padaras, kad tik žolės ir daržovės yra grynas gamtinis maistas, dar neperleistas per virškinimo aparatą, nesuterštas ir nesugadintas. Bet taip pat "moksliškai" atsistoja ir "moksliškai" įrodinėja žurnale "Coronet" tūlas J. D Ratcliff, kad mėsa yra geriausias maistas nuo beveik visų ligų. Jis ir savo straipsnį pavadino: "Meat: A Medical Marvel." Jis sušilęs įrodinėja, kad "mokslas" jau pakeitė požiūrį į mėsą. Pirmiau, jis sako, būdavo teigiama arba manoma, kad mėsa ypatingai pavojinga inkstams. Bet dabar "mokslas" surado ir paskelbė, kad beveik tik mėsa ir tegalima inkstus išgydyti, kai jie sugenda Arba, pavyzdžiui, seniau pilve bei žarnose atsiradusias skyles (ulserius) gydydavo badavimu. Bet jau nebetoli ta diena, pagal šį filosofą, kada ta bjauri liga bus gydoma geru, sultingu steiku! Tas pats su jūsų įaknomis. Irgi tik gera mėsa gali jas išgelbėti nuo sugriuvimo!

Todėl, jeigu tik turi gerą apetitą dėl mėsos, sėsk ir dorok ją, ypač minkštą, sultingą steiką. Taip moko autorius straipsnio "Meat A Medical Marvel."

Šių žodžių rašėjas jau seniai iš principo nebepriešingas mėsai. Jis tik griežtai priešingas į padanges iškilusiai mėsos kainai. Kas daryti, kad mėsos trustas būtų priverstas mėsos kainą numažinti?

Sutinku, kad daugelis žmonių gauna visų sveikatos galų suirimą nuo persivalgymo mėsos. Bet šimtą sykių daugiau žmonių tikrai pasigauna visokias ligas nuo nedavalgymo mėsos bei kitų proteininių maistų Tai irgi, rodos, tokia tiesa, kurią galima ir be didelio mokslo pagalbos pripažinti.

Sutinku, kad mėsos trustas išleidžia milijonus dolerių už garbinimą mėsos, kaipo maisto. Bet ar ne tą patį daro fruktų ir daržovių trustas?

Prieš mus visus šiandien svarbiausia problema, tai maisto kainos. Kas bus? Kur galas?

Kas pavojingiausia, tai kad žmonės priprato prie kainų kilimo ir mažai besirūpina. Ar girdėjote kur nors tikrai platų, tikrai masinį žmonių judėjimą prieš aukštas kainas? Ar daromas ant valdžios ir Kongreso spaudimas, kad kainos būtų suvaldytos? Paskutiniais keliais mėnesiais visur viešpatauja gražiausia tyla. Žmonės rausis ir keikiasi, išpirde kad to ir to maisto kaina pakilo, bet susiveržia pilvus ir tyli.

Pilietis.

Vilniaus Universalinėje Parduotuvėje

Kovo 1-2 d.d., pirmosiomis dienomis po naujo kainų sumažinimo, visose sostinės parduotuvėse vyko gyva prekyba. Vien tiktai Vilniaus centrinę universalinę parduotuvę kovo 1 d. aplankė apie 36 tūkstančiai pirkėjų — kelis kartus daugiau kaip kitomis dienomis. Tą dieną parduotuvės prekių apyvarta žymiai viršijo praeitų metų kovo 1 d. apyvartą, po antrojo kainų sumažinimo. Ypatingai daug parduodama medvilninių ir vilnonių audinių, indų, muilo, radijo aparatų, siuvamųjų mašinų, dviračių. Pav., dviračių pardavimas padidėjo apie 4 kartus, radijo aparatų —apie 7 kartus, siuvamųjų mašinų — apie 5 kartus. Iš viso, prekių apyvarta pirmosiomis dienomis po atpiginimo padidėjo daugiau kaip du kartus.

Pirkėjų tarpe yra daug kolūkiečių, atvykusių iš Vilniaus ir kaimyninių apskričių.

Kompozitoriaus R. Gliero 75 m. amžiaus sukaktis

Įžymusis tarybinis kompozitorius Reinholdas Glieras, didžiųjų rusų kompozitorių klasikų — Borodino, Rimskio - Korsakovo, Glazunovo muzikinių tradicijų tęsėjas, gimė 1875 m. sausio 11 d. Kijeve. Bendrąjį išsilavinimą įsigijo Kijevo gimnazijoje, muzikinį—Kijevo muzikos mokykloje. 1900 m. Glieras baigė Maskvos konservatoriją su aukso medaliu. Nuo to laiko prasidėjo aktyvi jo, kaip kompozitoriaus, dirigento ir pedagogo veikla. Nuo 1913 iki 1920 metų jis buvo Kijevo konservatorijos profesorium ir direktorium, o nuo 1920 m. — Maskvos konservatorijos profesorium. Kompozitorius Glieras — vienas iš pirmųjų naujos socialistinės kultūros kūrėjų. Jo kūrybinė ir visuomeninė veikla suvaidino didelį vaidmenį vystant jauną tarybinę muzikinę kultūrą.

Glieras parašė apie 500 įvairių žanrų kūrinių—operų, baletų, simfonijų, 3 koncertus arfai, balsui ir violončelei su orkestru, kamerinės instrumentinės muzikos, romansų ir daug kitų kūrinių. Iš trijų Gliero simfonijų ypač įdomi paskutinioji—"Ilja Muromietis." Simfonijoj meistriškai panaudota senoji rusų liaudies daina.

Tarp kitų jo simfoninių kūrinių ypač paminėtini: simfoninė poema "Sirenos," simfoninis paveikslas "Zaporožiečiai," "Herojiškasis Buriat Mongolijos ATSR maršas," "Iškilmingoji uvertiūra," paskirta Spalio revoliuc. XX-sioms metinėms, uvertiūros, parašytos Didžiojo Tėvynės karo metu: "Uvertiūra slaviškomis temomis", "Tautų draugystė", "Raudonosios Armijos XXV-ioms metinėms." Uvertiūroje slaviškomis temomis parodomas nesugriaunamas slavų tautų vieningumas. Kompozitorius savo kūriniams panaudojo rusų, bulgarų ir čekų liaudies melodijas.

Kompozitorius Glieras daug nusipelnė vystant nacionalinį brolišKųjų respublikų meną. Uvertiūroje "Tautų draugystė" yra sugretinti įvairių Tarybų Sąjung. nacionalinių kultūrų muzikiniai paveikslai ir išreikšta tarybiniu tautų draugystės idėja. Jo azerbaidžaniškoji opera "Šachas Senem," tai gilių Azerbaidžano muzikinio folkloro studijų išdava. Ta opera nepaprastai daug prisidėjo vystant nacionalinę Azerbaidžano operos kultūrą. Gliero parašyta uzbekų muzikinė drama "Giulsara" taip pat pagrįsta folklorine medžiaga, ir yra viena iš pirmųjų uzbekų muzikinių dramų.

Pirmaisiais Didžiojo Tėvynės karo metais Glieras parašė operą "Rašel" pagal Mopasano apysaką "Madmuazel Fifi." Operos veiksmas vyksta prancūzų-prūsų karo (1870) metu. Operoje parodyta prancūzų liaudies neapykanta vokiškiems okupantams.

Ypatingą vietą Gliero kūryboje užima baletas "Raudonoji aguona." Tai yra pirmas tarybinis baletas, parašytas revoliucine tematika ir suvaidinęs labai svarbų vaidmeni tarybinės baletinės muzikos formavime.

Įdomūs yra Gliero kameriniai instrumentiniai kūriniai — kvartetai, sekstetai ir oktetas. Iš jų išsiskiria Didžiojo Tėvynės karo metu parašytas IV-sis kvartetas, už kurį Glierui paskirta Stalininė premija. Šiame kūrinyje pasireiškė pačios geriausios Gliero kūrybinės asmenybės pusės: džiaugsmingas gyvenimo suvokimas ir muzikinės kalbos grynumas bei aiškumas.

Plačiai žinomi ir Gliero romansai. Kompozitorius puikiai pažįsta visas žmogaus balso išgales, jo muzika yra daininga, joje plačiai ir natūraliai išsivysto melodija.

1943 m. Glieras parašė vieną iš geriausių savo kūrinių — koncerta balsui su orkestru. Pavesdamas solinę partija ne instrumentui, o balsui, kompozitorius tuo pačiu praplėtė iki tol nusistovėjusius tradicinius kūrinių formos rėmus. Graži ir išraiškinga balso partija koncerte yra derinama su skaidriu ir spalvingu orkestro pritarimu. Už šį koncerta Glierui pripažinta Stalininė premija. Paskutinis stambus Gliero kūrinys yra baletas "Varinis raitelis."

R. Glieras yra žinomas ne tik kaip kompozitorius, bet ir kaip aktyvus visuomenininkas bei pedagogas, mokęs įžymius tarybinius kompozitorius Prokofjevą, Chačaturianą, Revuckį ir kt. Gliero kūrybinę ir visuomeninę veiklą aukštai įvertino partija ir vyriausybė, suteikdama jam Tarybų Sąjungos liaudies artisto vardą ir apdovanodama Lenino, Darbo Raudonosios Vėliavos ir "Garbės ženklo" ordinais.

J. Gaudrimas.

Puošnus gimtadienio pyragas buvo įteiktas prezidentui Trumanui, jam sustojus Galesburg, Ill. Jį įteikia duonkepių unijos viršininkai Harold Jennings ir Robert Howe.

KALVIO IGNOTO TEISYBĖ

3-21-50 APYSAKA —49—

Parašė A. GUDAITIS—GUZEVIČIUS

(Tąsa)

— Man ir pagalvoti apie juos šlykštu! Sum gente rutheniensis, natione polonis, sed patriotus — Lithuaniae! (Esu baltarusių kilimo, lenkas tautybės, bet Lietuvos patriotas!) aišku?

Menininkų susižavėjimas greitai atslūgo. Krokuviečiai kažkur išnyko, bet netrukus sugrįžo meniškasis fotografas su vokiečiu.

Tai buvo Vilniaus komendantūros tarnautojas dailės paminklų konservatorius, Miunchene baigęs mokslus "meno daktaras," bet vis tiek pat — okupantų karininkas. Visiems buvo labai nesmagu, ir Mastaitis iš baimės pastatė butelį vyno.

Išgėręs konservatorius prašneko visai ne apie meną:

— Atėjo katastrofų dienos, meine Herschaft! (mano ponai!) Žygis į rytus, tai kažkokia karo politikos fantasmagorija! Mes gavom Odesą, mes gavom Kijevą, mes gavom visą Baltikum! Bet Vakaruose mums paruošė antrą Marną, — und alles zu Grunde! (Ir viskas šipuliais!) Dabar jau katastrofa... Sauvališkas dalinių paleidimas. Kareiviai užima stotis, telefonus, sulaiko traukinius, atima garvežius. Užnugario susisiekimą tenka saugoti nuo savųjų! Belaisviai paleidžiami iš stovyklų, vos tik koks zoldatenratas užsimano! Už du svarus lašinių kareivis — reicho kareivis, parduoda šautuvą!

Vokietis susigraudino. Ir daktaras vėl jam įpylė vyno, slėpdamas pašaipą.

Bet visam kam savo galas! — staiga susigriebė paminklų saugotojas. — Yra priemonių visokių! Yra! Ar jums žinoma kai kas, kas vadinasi liuizit ir iperit? (liuizitas ir iperitas — nuodingosios dujos).

Daktarui darėsi šlykštu. Jis vėl įvertė jam stikliuką, ir vokietis nuknabo.

Bet fotografas nesiskubino jo išvesti. Jis pats ėmėsi kalbėti:

— Ar jūs žinote, tas docentas Voldemaras lipdo kariuomenę iš vienų rusų karininkų! Jo generolas Kondratovič kalba tik rusiškai! Cha-cha! O nė vieno kareivio neturi, nors šaukia ir litvinus, ir bielarusus! Jūs žinote, aš demokratas! Aš...

Aldonai įkyrėjo:

— Koks gi jūs persimetėlis! Jūs aristokratas!

— Pardon! Kas aš? Amatininkas! Negi koks grafas?

— Dar aukščiau: jūs — foto-grafas! Dargi iš vokiečių malonės. Kiek tokių "Polonijos patriotų" tarnavo okupantui! Net nebeatskirsi, kas ką pardavė...

Meniškasis fotografas išbėgo, palikęs girtą vokietį vieną...

* * *

Kai dar kartą užsuko Karolis, Aldona jau švaistėsi po kambarius su mazgote rankoje.

— Tu jau ant kojų?

Ilgą margą apsiaustėlį susiveržusi karišku diržu, ji buvo labai liekna ir visai nebe kazokiška. Išraudo, lyg ką nepadoru dirbant užtikta.

—Ko tu rausti? Gal manai, revoliucija išdavei, skuduriuką į rankas paėmusi? — nusijuokė, iš karto jos mintis atspėjęs Karolis.

— Apsirenk, mergele! Jei jau gali vaikščioti, tai duosiu tau vieną svarbų darbelį.

Ir netrukus ji vėl batuota, kelnėta, lyg berniūkštis, žingsniavo šalia jo, mėgindama kuo daugiau užkabinti žemės vienu žingsniu.

— Jau ir vėl išdykauji? Atsigavai? Ir mėlynės dingo?

— Nesišaipykite, aukštasis drauge! — patenkinta juokės ji, pakeldama į Karolį didžiules akis.

Jai buvo linksma ir jauku taip žingsniuoti šalia jo ir jaustis jo globojamai.

— Ar tu žinai, kur aš tave vedu?

— Kur? Na, pasakyk!

Jis staiga pasuko į siaurą skersgatvį ir tuojau sustojo prie laiptelių, vedančių pusrūsin. Didžiulis, kreivu skliautu išriestas mūro luitas kabojo, lyg uolos gabalas. Pusrūsyje buvo senoviška, visų užmiršta spaustuvėlė. Visur — voratinkliai, šiukšlės.

Kampuose — dulkių sluoksnio apkloti, stovėjo seniai neujudinti regalai.

Prievaizdas liūdnomis akimis sekė kiekvieną Karolio judesį.

— Ar tamsta spaustuvininkas? — paklausė Karolis.

— Taip, poligrafas.

Bet jis buvo labiau panašus į zakristijoną.

Ir visa ta niūri patalpa su laužtiniais ir lenktiniais skliautais priminė kažin kokį viduramžišką vienuolyną.

Karolis knaisiojosi po regalus.

— Šriftų išsaugota neblogų! Romos majuskulis ir minuskulis, ir kursyvas! Ir Dido antikva!... Fransua - Ambruazo - Dido, — francūzų buržuazinės revoliucijos atradimas — ir tas čia ilsisi šalia mišiolų gotikos!

Kalbėdamas jis ėmė čia vieną, čia kitą ženklą ir pasižiūrėjęs atsargiai dėjo atgal.

Aldona mėgdžiojo Karolį: traukinėjo sunkias, švino raidžių pripiltas kasas ir čiaudėjo nuo dulkių.

Karolis to nematė. Jis įsileido į filosofiją:

— Kadaise panašiai spaudė knygas ir Mamoničiai! Gal būt, net toj pačioj vietoj! Tik jie spaudė kitaip: jie buvo savo darbo menininkai! Jų staklės buvo išraižinėtos gėlėmis ir žvaigždėmis, išmargintos, išgražintos auksu! Pirmieji knygdirbiai buvo, kaip dvasininkai.

— Ar tamsta ne dvasininkas? — kreipėsi jis staiga į prievaizdą.

— Ne!

— O ką spaudei?

— Maldaknyges...

— Na, dabar teks kitokius dokumentus spaust, senuk: universalus, manifestus!

— Ką padarysi, kad reikalas, tai reikalas, ką gi. Spausim!... Kožnai vierai knygų reikia...

— Ne, palauk, čia ne viera, tėvai! Čia stipriau negu viera...

Praktiškai susitarti pavyko gana greit, prievaizdas išlydėjo svečius ligi pat laiptų ir vis linkčiojo atsisveikindamas.

Mergaitė buvo sužavėta.

— Muziejus — ne spaustuvė!

— Gerai įsižiūrėk, Aliut! — įspėjo ją Karolis. — Tau teks čia dažnai atbėgti. Yra CK direktyva tučtuojau, nežiūrint jokių Šeidemano cenzorių, išleist laikraštį!...

Jie neskubėdami patraukė į senamiesčio labirintus. Jai buvo labai smagu šitokį svarbų ir įdomų darbelį gavus. Ji klausėsi, kas kartą atidžiau pasižiūrėdama į pagrieztėjusį ir sulysusį Karolio veidą, visai nenujausdama, ko jis toks susikaupęs ir surimtėjęs.

— Man nenorėjo patikėti, kad aš spausdinau laikraštį vyniojamam popieriuje! Kaipgi juos geriau įtikinsi — reikia parodyti pavyzdį. Nieko nėra baisaus. Juk mes leidom atsišaukimus ant banderolių lapų ir net ant saldainių popieriukų... O žemės dekretą kartą atmušėm ant ukazo dėl Romanovų dinastijos trijų šimtų metų sukakties! Vienoj pusėj buvo: "mes iš dievo malonės caras Mikalojus antrasis," o kitoj pusėj — "Revoliucijos vardu!..." Gal nesuprato valstiečiai? Suprato...

Jie ilgai vaikštinėjo, daug ilgiau negu bet kada. Jau viskas buvo perduota apie spaustuvę, visokių patarimų ir pamokymų prišnekėta, o Karolis vis dar nesiskyrė nuo jos.

Vėjas gūdžiai ošė liepų šakose už vienuolyno sienos. Toli apie stotį stūgavo garvežis-švilpikas. Vakaras jiems buvo visai ne toks, kaip kitados. Pagaliau Karolis, lyg ką nusprendęs, sustojo, draugiškai paėmė Aldoną už alkūnės ir pasakė:

— Matai, mergyt, reikia tau pasakyti vieną dalyką...

Ji laukė tylėdama.

— Aš išvažiuoju... Kada sugrįšiu, nežinau, gal būt, po savaitės, kitos.... Aš norėčiau palikt tau sąsiuvinėlį tokį... gal pasaugotum, kol sugrįšiu... Ten nieko nėra, jokių pavardžių, jokių adresų, — nieko rimto. Tiktai taip — pastabos. Paimsi?

Ji vos girdimai ištarė:

— Taip.

— Na, ir gerai... Jei norėsi, galėsi pavartyt, pasižiūrėt... Per daug nesistebėk, jei ten prikliedėta. Rašyta tik sau... Na, lik sveika. Pasisekimo! Žiūrėk, laikykis!

(Bus daugiau)

J. Jurginis.

VILNIUS

(Pabaiga)

Pergalingo Raudonosios Armijos žygio metu, 1920 m. liepos 12 dieną tarp Tarybų Rusijos ir Lietuvos buvo pasirašyta sutartis, kuria nustatomos Lietuvos sienos su Vilniumi ir Vilniaus kraštu. Be to, ta pačia sutartimi Lietuva iš Tarybų Rusijos gavo žymią materialią paramą. Tarybų valstybė buvo vienintėlė, kuri nekintamai pripažino Vilnių Lietuvai.

Porai dienų praslinkus po sutarties pasirašymo Raudonoji Armija, toliau vykdydama savo puolimus, išvadavo Vilnių ir privertė Lenkijos kariuomenę pasitraukti iš likusios Lietuvos teritorijos dalies, tuo pačiu išgelbėdama Lietuvą iš grėsusios jai pilnutinės lenkiškos okupacijos. Remiantis tik ką pasirašyta sutartim, Vilnius buvo atiduotas Lietuvai. Tuo būdu Raudonoji Armija grąžino Lietuvai jos sostinę, kurios atplėšimo visą laiką siekė vakarų imperialistai.

Atgavusi sostinę iš Raudonosios Armijos rankų buržuazinė Lietuvos vyriausybė dar kartą parodė, kad jos klasinė politika — tai tautinės išdavystės politika. Lietuviškiesiems buržuaziniams nacionalistams rūpėjo ne išsaugoti Vilnių Lietuvai, o pasmaugti Vilniaus darbo žmonių revoliucinį judėjimą. Buržuazinė Lietuvos vyriausybė nesiėmė jokių priemonių prieš Lenkijos diversantus ir šnipus, prieš slaptas karines organizacijas, neieškojo liaudies paramos sostinei apginti, o, priešingai, griebėsi teroro prieš revoliucinį Vilniaus proletariatą: uždarė dienraštį "Komunistą," išvaikė darbininkų organizacijas. Tuo pačiu metu ji pasiskelbė esanti "neutrali" kovoje tarp Tarybų Rusijos, gynusios Lietuvos interesus, ir poniškosios Lenkijos, siekusios užgrobti Lietuvą, o buržuazinių nacionalistų spauda atvirai varė kampaniją už Lietuvos įstojimą į karą poniškosios Lenkijos pusėje.

Dėl Trockio ir Tuchačevskio išdavystės Varšuvos puolimas tuo metu nepasisekė, ir Raudonoji Armija buvo priversta atsitraukti. Lenkų baltgvardiečių kariuomenė vėl artėjo prie Vilniaus. Buržuazinė Lietuvos vyriausybė, išdaviškiškai vykdydama Antantės imperialistų nurodymus, grobikams nesipriešino ir Vilnių 1920 m. spalio 9 d. atidavė be mūšio.

Vilnius, atplėštas nuo Lietuvos ir paverstas poniškosios Lenkijos užkampio vaivadijos miestu, visą laiką skurdo ir nyko.

Lietuvių tauta, piktindamasi buržuazinių nacionalistų išdavyste ir užsienio imperialistų antilietuviškomis intrigomis, niekad neišsižadėjo savo sostinės, kurioje 1918—1919 m. m. buvo padėti jos tikrosios nepriklausomybės ir tikrojo valstybingumo pagrindai. Buržuaziniai nacionalistai, su užsienio grobikų pagalba nuslopinę Tarybų valdžią, pavertė Lietuvą imperialistų pusiau kolonija, o jų sukurtas "Lietuvos valstybingumas" reiškė saujelės išnaudotojų klasinę diktatūrą, nukreiptą prieš pagrindinę tautos dalį — jos darbo liaudį. Troškimas atgauti Vilnių Lietuvos liaudies masėse buvo susijęs su siekimu atstatyti Tarybų valdžią, kurios vėliava pirmą kartą buvo iškelta Vilniuje. Lietuvos komunistų partija iš gilaus pogrindžio vadovavo lietuvių tautos kovai dėl laisvos Tarybų Lietuvos su sostine Vilnium.

1938 m. lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai po žinomojo pilsudskininkų ultimatumo, ne tik faktiškai, bet ir oficialiai išsižadėjo Vilniaus.

1939 m. Vilnių antrą kartą grąžino Lietuvai Raudonoji Armija, Tarybų Šalis. Lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai į kilnų Tarybų Sąjungos aktą grąžinant Lietuvai Vilnių atsakė šlykščiausia kampanija prieš Tarybų šalį ir sustiprintu teroru prieš krašto darbo žmones. Tuo pačiu metu buržuazinių nacionalistų vyriausybė nesiėmė jokių žygių paversti Vilnių Lietuvos sostine.

Tiktai 1940 metais, buržuazijos valdžią Lietuvoje nuvertus ir darbo žmonėms paėmus valstybės vairą į savo rankas, senasis Vilnius, panašiai kaip 1918—1919 metais, vėl tapo Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos sostine.

Vokiškoji fašistinė agresija pertraukė ką tik pradėtąją socialistinę miesto statybą. Vilniui teko pergyventi trejus žudymų, grobimų ir niokojimo metus. 1944 m. liepos 13 d. Tarybinė Armija, broliškosios tarybinės tautos su didžiąja rusų tauta priešakyje trečią kartą grąžino lietuvių tautai Vilnių.

Pokariniais metais Tarybų Lietuvos sostinė sparčiai kyla iš griuvėsių, rekonstruojama ir gražinama.

Gelsenkirchen, Vokietija. — Suskaityta jau 75 lavonai vokiečių mainierių, žuvusių per dulkių sprogimą angliakasykloj praeitą šeštadienį.

DIENRAŠČIO LAISVĖS

PIKNIKAS

Trijų Dienų Šventėje

Sekmadienį

LIEPOS 2 JULY

Bus daug svečių iš kitur, pasimatykite su jais, susipažinkite, nes kitos tokios progos greit neturėsite.

Atsiminkite, kad tuo laiku Brooklyne bus laikomas LDS suvažiavimas.

Dienraščio Laisvės

PIKNIKAS

bus

CLINTON PARK

Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, N. Y.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Plečiamas Asortimentas

KLAIPĖDA, kovo 30 d. — Miesto pramonės kombinato tekstilės cechai ketvirčio gamybinį planą įvykdė 150 procentų. Trisdešimt pramonės kombinato dirbininkų, kaip Paškienė, Juroškienė, Šprigys ir kiti, dirba liepos mėnesio sąskaiton. Pramonės kombinato dirbtuvės žymiai išplėtė gaminių asortimentą. Pradėta masiškai išleisti vaikiškus baldus, įvairius keramikos ir metalo dirbinius.

★

Anksčiau Termino Įvykdyti Planai

UKMERGĖ, kovo 30 d. — Ukmergės miesto koklių ir keramikos fabriko kolektyvas pirma laiko įvykdė ketvirčio gamybinį planą. Stachanovininkai - darbininkai Nargelytė, Kurkevičius kasdien įvykdo po dvi gamybines normas.

Pirmojo šių metų ketvirčio gamybinį planą sėkmingai įvykdė "Kurpiaus" odos-avalynės fabrikas. Šio fabriko stachanovininkai Leonardas Čečiota ir Marija Steponavičienė sutaupė 330 kilogramų kietos ir 2 tūkstančius kvadratinių decimetrų minkštos odos.

Koklių - keramikos fabrikų kolektyvai įsijungė į socialistines lenktynes Gegužės Pirmosios garbei. **Ig. Budys.**

★

Pavasario Sėjai Pasirengė

PLUNGĖ, kovo 23 d.—Plungės valsčiaus "Pergalės" kolūkis visiškai baigė pasirengti pavasario sėjai.

Dar anksti rudenį čia pilnutinai buvo supilti sėklos fondai. Įstojus į kolūkį 18 naujų narių, papildomai buvo subendrinta jų žemei apsėti reikalinga vasarinių ir kitų kultūrų sėkla. Visa sėkla išvalyta nuosavame kolūkio grūdų valymo punkte ir patikrintas jos daigumas.

Suremontuotas taip pat ir visas žemės ūkio inventorius.

Aukštam derliui užtikrinti kolūkis dar rinkimų į TSRS Aukščiausiąją Tarybą išvakarėse parsigabeno 26 tonas mineralinių trąšų. Jos buvo nupirktos pasinaudojant valstybiniais kreditais. Šiomis dienomis kolūkis iš savo pajamų papildomai nusipirko dar 20 t. trąšų ir pradėjo jų gabenimą į kolūkį. **R. Simaitis.**

★

BIRŽAI.—Pabiržės MTS (direktorius Mickevičius) įvykusiuose 3 mėn. kursuose paruošti 48 nauji mechanikai.

Paskutiniuoju laiku atremontuoti 32 traktoriai, 8 sėjamosios mašinos, 24 traktoriniai plūgai, kultivatoriai bei lėkštinės akėčios.

Pabiržės MTS šiais metais gavo iš brolių kųjų tarybinių respublikų gamyklų eilę naujų mašinų, jų tarpe 2 cukrinių runkelių rovimo kombainus, javų nuėmimo kombainą ir kt. **M. Mantas.**

★

Knyga Apie Šachmatus

VILNIUS, kovo 23 diena.—Daugkartinis Tarybų Lietuvos šachmatų čempionas TSRS sporto meistras vilnietis Vladas Mikėnas rašo knygą "Šachmatų žaidimo pagrindai." Knygą sudarys keturi skyriai: elementarinės žinios apie šachmatus, partijų pabaigos, partijų vidurio žaidimas ir šachmatų teorija. Knygos autorius numato pateikti apie 300 įvairių diagramų.

★

18 Traktorių Kolūkių Laukuose

LAZDIJAI, kovo 31 d. — Šiomis dienomis iš Lazdijų MTS į apskrities kolūkius išvyko 18 traktorių. Traktorininkai atvyko į Šventežerio valsč. "Spartuolio," Veisėjų valsč. Černiachovskio vardo, Leipalingio valsč. "Laimės aušros," Kapčiamiesčio valsč. Onos Sukackienės vardo ir kitus kolūkius, kur jie padės kolūkiams atlikti pavasario sėją.

P. Bernotavičius.

★

Knygos Kolūkių Bibliotekoms

VILNIUS, kovo 4 d.—Respublikinis bibliotekų kolektorius kiekvieną dieną apskričių, valsčių ir kolūkių bibliotekoms išsiunčia daugiau kaip po du tūkstančius egzempliorių įvairių knygų.

Šiomis dienomis kolektorius sukomplektavo ir išsiuntė knygas dešimčiai naujai steigiamų bibliotekų kolūkiuose. Jas gavo Švenčionių apskr. Kaltinėnų valsč. Linkmėnų apylinkės, Klaipėdos apskr. Dovilų valsč. Sandvario apylinkės ir kt. apylinkių kolūkiai. Kolūkių bibliotekoms pasiųsta VKP Istorijos trumpasis kursas, Lenino ir Stalino biografijos, Markso-Engelso rinktiniai raštai, T. Tilvyčio "Usnynė," J. Avyžiaus "Pirmosios vagos," A. Gudaičio - Guževičiaus "Kalvio Ignoto teisybė" ir kt. politinės, žemės ūkio ir grožinės literatūros knygos.

Bibliotekų kolektorius nuo 1950 metų pradžios respublikos bibliotekoms jau išsiuntė daugiau kaip 180 tūkstančių egzempliorių knygų.

H. Kybartas.

Jei dar neturite, tai tuojau įsigykite Rojaus Mizaros vėliausią apysaką

KELIAS Į LAIMĘ

Knyga tik ką išėjo iš spaudos, gražiuose viršeliuose; turi 368 puslapius, vaizduoja Amerikos lietuvių gyvenimą.

Pažinkite Mykolo Kilpos, veikalo herojaus, išgyvenimus Lietuvoje ir Amerikoje.

Tai apysaka, kurią pradėjus skaityti, nenorėsite padėti į šalį, kol užbaigsite!

Duokite šią knygą savo draugui bei kaimynui pasiskaityti, tai bus jam gražiausia dovana.

Knygos egzempliorių skaičius yra ribotas, todėl, kurie norite ją gauti, pasiskubinkite.

Knygos kaina $1.50. Užsakymus siųskite:

"LAISVĖ"

110-12 Atlantic Ave. Richmond Hill 19, N. Y.

PITTSBURGH, PA.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Gegužės 15 dieną mirė Ona Garizienė, Jono Garizos žmona. Jonas mirė jau keli metai atgal. Oną pažinau gerai. Buvo pažangi moteris, bendradarbiavo su pažangiais lietuviais. Kuomet buvo jaunesnė, tai ir padirbėdavo organizacijoms, nuolatos aukavo pažangiems reikalams.

Iš Lietuvos velionė paėjo iš Šiaulių miesto. Paliko nuliūdime dukrą Anelę ir tris sūnus—Viktorą, Alfonsą ir Joną. Lai velionei būna ramu ilsėtis, o jos šeimai reiškiu užuojautą!

★

Net nustebau, kiek daug Pittsburgho komercinė spauda rašė, kad gegužės 20 dieną bus didelės lenktynės ant upės, lenktyniuos James Laughlin ir Carnegie Illinois Steel Corp. laiveliai, kurie stumdo anglies baržas upėmis. Prisirinko daugybė paprastų vargo žmonelių, kaip jaunų, taip ir suaugusių, susėdo ant upės kranto ir laukia.

Štai jau ir botai atplaukia. Jie stumia po dvi tuščias baržas, o žmonės, kaip proto netekę, šaukia, rėkia, spiegia, tartum kas čia didelio būtų. Štai iki kiek komercinė spauda gali dalykus išpūsti ir paprastus žmones suklaidinti.

★

Reikia dar priminti apie pikniką, kuris įvyks sekmadienį, birželio 25 dieną, Ehrlers darže, prie pat Franklin Grove. Kelrodis: reikia važiuoti Camp Horne Road linkui Belleview Gardens, paskui suktis į dešinę linkui daržo. Vietą veik visi lietuviai žino.

Pikniką rengia Lietuvių Literatūros Draugijos 4-ta apskritis ir Lietuvių Darbininkų Susivienjimo 8-ta apskritis bendrai. Apskritys kviečia visus ir visas dalyvauti. Tikieto kaina $1.50, bet už tą pati tikietą gausite lietuviško maisto — šviežių kilbasų su kopūstais vakarienę ir alaus, kiek kas norės. Reiškia, tai gana pigu. O valgius tikrai lietuviško skonio pagamins mūsų gaspadinės. Nepamirškite ir būtinai dalyvaukite.

★

Vietos daug kuopų neturi užtektinai pinigų savo išduose, kad šią vasarą pasiųsti savo delegatus į LLD ir LDS suvažiavimus . Bet reikia atminti, kad abu suvažiavimai įvyks vienas paskui kitą ir ten pat, tai galima rinkti tuos pat delegatus, kad kuopoms būtų pigiau.

Taipgi apskričių komitetai nori pagelbėti kuopoms pasiųsti delegatus į suvažiavimus. Todėl, kuopos lai į tai kreipia atydos. Taipgi visų pareiga gerai paremti pikniką, kuris įvyks 25 dieną birželio, kad padarius daugiau pelno. Tada apskričių komitetai galės ne vien daugiau kuopoms pagelbėti pasiųsti delegatus, bet ir paremti darbininkišką spaudą, kuriai pagalba labai reikalinga. **S. O.**

Išreiškiame pagarbą mirusiam mūsų organizacijų idėjos draugui

Jonui Rudzevičiui

P. ir M. Smalsčiai	Dr. Palevičia ir šeima
J. ir M. Ginaičiai	J. ir Z. Danta
A. ir A. Demskiai	J. ir M. Povilaičiai
W. ir L. Gugas	A. Litvin
J. ir A. Valavičiai	A. Adomaitienė
M. ir U. Juškai	V. ir P. Daubarai
J. ir P. Stakvilai	A. ir A. Žilinskai
A. ir P. Jakščiai	B. ir K. Kraptavičiai
P. ir E. Yoshonis	N. Astrauskienė
J. ir M. Radzevičiai	J. ir B. Brazauskai
Z. Stasiukinas	A. Gotautas
S. ir J. Gareliai	F. ir S. Nakai
J. Daukus	J. Markunas
J. Gugas ę	O. Kadienė
N. ir O. Waitiekunai	

DIDYSIS MAYNARDO

PIKNIKAS

Paramai Dienraščio

LAISVĖS

Visi rytai rengkitės į savo dienraščio didįjį pikniką, kuris įvyks

Sekmad., Liepos-July 2

●

Puiki dainų programa, daug visokių pamarginimų bei įvairumų, dalyvaus chorai, mažesnės grupės ir paskiri asmenys. Iš anksto rengkitės jame dalyvauti. Turėsite malonumo pasimatyti su daugeliu seniai matytų ir įsigysite naujų pažinčių.

Ši didžioji iškilmė bus

ARARAT CAMP

Vose Pond Pavilion

Maynard, Mass.

●

Maynardo pikniko bilietai yra iš anksto platinami, pasistengkite įsigyti jų arba pasirūpinkite jų platinimu savo kolonijose Maynardo piknikai yra pagarsėję gerais valgiais. Nes iš daugelio kolonijų gaspadinės pasirūpina prigaminti ir atvežti į pikniką kuo geriusių valgių. Taipgi bus ir gėrimų.

●

Massachusetts valstijos pažangiosios lietuvių organizacijos kviečia visų rytų lietuvius dalyvauti šioje gražioje iškilmėje ir tuomi finansiniai paremti dienraštį Laisvę.

Baltimore, Md.

Apie Buvusius ir Būsimus Įvykius

Atsibuvusiam LLD 25 kuopos susirinkime, 8 d. gegužės, tapo išrinkti du delegatai (A. Žemaitis ir P. Paserskis) į Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos Suvažiavimą, įvykstantį liepos 1-2 dienomis, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Finansų raštininkas A. Žemaitis raportavo, kad dar yra kel nariai nepasimokėję už šiuos metus duoklių. Atlikit, draugai, savo organizacijos pareigą!

Motinų Dienos išvažiavimas, gegužės 14 d., pas M. Kučinską, kurį rengė LDS ir LLD kuopos, pavyko vidutiniškai. Kadangi drg. M. Kučinskas vietą išvažiavimui davė nemokamai ir Ona Deltuvienė iš Hanover, Md., aukavo didelį sūrį ir pati, prigelbstint O. Kučiauskaitei, išpardavė tikietukus, tai rengusiom kuopom liks ir pelno. Vardu kuopų M. Kučinskui už suteiktą vietą ir Deltuvienei už aukautą sūrį, ir visiems dirbusiems ir atsilankiusiai publikai tariu didelį draugišką ačiū!

Laisvės naudai rengiamas piknikas jau čia pat — atsibus sekmadienį, birželio 4, Slovak National Home parke, Holabird Ave., visai arti prie Dundalk miestelio. Šis piknikas bus įdomesnis už kitus piknikus tuomi, kad čia suvažiuos iš visų apylinkių lietuviai. Iš Philadelphijos atvažiuos du pilni busai, kurie atveš daugybę publikos ir Lyros Choro dainininkus ir šokėjus, kurie daiuos linksmas dainas ir šoks įvairius lietuvių liaudies šokius. Apie gėrimus ir valgius nėra reikalo kalbėti, kadangi visi žino, kad be jų piknikai neatsibūna. Kas būtinai reikia paminėti, tai salė šokiams. Tokią salę parkuose nelengva užtikti. Didelė, erdvi, grindys vaškuotos, tai labai lengva ir smagu šokti. Ne be reikalo paimta W. Otrembos orkestras, kuriam užgrojus net ir diedukai su bobutėmis sukasi, kaip jaunuoliai.

Taigi, visi baltimoriečiai lietuviai maloniai kviečiami atsilankyti į pikniką ir linksmai praleisti laiką su svečiais iš kitų miestų! Kurie iš miesto važiuosite be mašinų, tai parankiausia važiuoti 20 N busu, kuris važiuoja Baltimore St., su užrašu: Dundalk. Šį busą paėmus nereikia mainytis — nuveža už vieną fėrą ir važiuoja pro pat parką, taip, kad išlipus eini tiesiai į pikniką.

V. Stankevičius.

Vakacijomis Apsirūpinkite

Lower Shore Road,

Išsirandavoja kambarys vienam ar dviem asmenims su valgiu (turi būt be vaikų). Valgis tikrai lietuviškas — geras. Dėl platesnių informacijų rašykite ar telefonuokite: Barnegat 8-4091.

BUNGALOW ŠEIMAI

Išsirandavoja puikus bungalow šeimai iš keletos asmenų. Išnuomuojame savaitei, mėnesiui ar visam sezonui.

PUIKIOS MAUDYNĖS

Bay maudynės už pusės mailės ir atviros jūros maudynė už 8 mailių nuo šios vietos. Netoli nuo Atlantic City.

A. ZAVISH

Barnegat, N. J.

Great Neck, N. Y.

Pavasarį mūsų turtingas kaimas skęsta žiedų ir žaliumynų gamtos ekstaze. Iš kitos pusės čia pasakiškai eina namų statyba. Bus greitai miestas. Čia darbų yra, bet darbininkams nėra kur gyventi. Apartmentuose rendos neprieinamos.

Seni gyventojai jau prie aplinkybių prisitaikė. Didžiuma turi savo namus. Lietuviai gražiai ir pasiturinčiai gyvena nuo seniai ir darbuojasi. Tiesa, yra sroviniai pasidalinę. Dipukų bus jau apie šimtas, didžiumoje jie šeimos, mažai pavienių. Jie kultūriškai užsilaiko, su jais politiniai sugyvename.

Progresyviai lietuviai, pastaruoju laiku, kad ir lėčiau, bet vis veikia, darbuojasi. Dabar progresyviai suvienytomis spėkomis rengia koncertą ir pikniką kartu, kad meno jausmuose pasveikinti gamtą, suėjus, ir bendrai pasidalinti jos smagumu.

Koncertas ir piknikas įvyks birželio 4 d., Kasmočių svetainėj-parke, 91 Steamboat Rd. Piknikas prasidės 2 val. po pietų. Koncerto programa bus 5 val. vakare. Koncertinę programą išpildys Sietyno Choras iš Newarko. Aišku, kad sietyniečiai duos vieną iš gražiausių koncertinę programą.

Taigi, visiems ir visoms bus viena iš geriausių progų susitikti. Dainuos ir V. Čypaitė. Šokiams gros Jurgio Kazakevičiaus orkestras. Įžanga tiktai $1 ypatai. Taigi visus ir visas prašome dalyvauti, kur bus proga pasimatyti, susipažinti, pasikalbėti ir pasilinksminti. Ligi pasimatymo. **F. K-ton.**

Portland, Oregon

Užbaigė Mokslą, Ką Veiks Studentai?

Birželio mėnesį mokslo metus baigs 5,860 studentų, kurių 3,789 yra karo veteranai. Neseniai vestas tyrinėjimas parodė, kad tik 1,131 iš tų studentų turi užtikrintus darbus. Likę 4,729 turės grumtis tarp 59,000 kitų bedarbių.

Aukštąsias mokyklas taipgi baigs 5,000. Iš jų jau 2,500 užsiregistravo pas Oregon Employment Service dėlei darbų. Tik 20 nuošimčių rengiasi stoti į kolegijas įtudenį. Su kitais tai klausimas, kur gaus darbus ir kaip galės pramisti.

Tai tokia padėtis su mūsų jaunuoliais. Jūreivių unija, į kurią Oregon Employment Service kreipėsi, kad gavus darbus aukštųjų mokyklų ir kolegijų studentams, atsakė, kad šiemet tokių progų studentams nebus, nes ir patys unijistai ne visi turi darbus. Karo metais daugelis studentų dirbdavo jūreivių darbus, bet užsibaigus karui, jie nereikalingi. Tad jaunuoliai, kurie tikėjosi vakacijas praleisti dirbant prie marių, turės kitur ieškoti sau užsiėmimo. **Džekis.**

Darbo Valstiečiai Buriasi į Kolūkius

PASVALYS, kovo 31 d.—Vaškų valsčiaus darbo valstiečiai, matydami kolūkių pranašumą prieš individualų ūkininkavimą, pavasario sėjos išvakarėse jungiasi į kolūkius.

Šiomis dienomis susijungė į "Pažangos" kolūkį Biliūnų, Daugšiogalos, Atiškių ir Gudgalių kaimų valstiečiai. Kolūkio pirmininku išrinktas K. Sakalauskas. **A. Žilvitis.**

SANDĖLIS KNYGŲ-ŽOLIŲ

Knygos

Vainikėlis, paveiksluotos mišių maldos, Tilžės spaudos	75c
Didžiausias naujas sapninnkas	$1.50
Lietuviška Gaspadinė, su 450 visokiausių receptų	$1.25
Naujas Savizrolas — juokingas	50c
Laimės Nuspėjimas, Planetos ..	25c
Duktė Gyveno Pūstynėje	25c
Duktė Marių, graži apysaka	30c
Dangaus Žvaigždynas — su pabrėžimai, kaip planetos keliauja	50c
Raktas, kaip gali atrasti laimę	1.00
Vaideliotka, apysaka apie Skaisgirio pilį, kur dieną-naktį degdavo lietuvių aukuras. Su paveikslais	75c
Dainų rinkinys, apie 120 dainų	75c
Lengvas Būdas Išmokt Angliškai	35c
Velnias — Kapitonas, žingeidūs skaitymai, knyga apie 400 psl.	1.75
Biblija, tai yra tikrai pilnas Šventraštis, 1127 pusl. apd.	2.50
Karvės ir Gerų Sūrių Padarymas	25c
Juokų, Mįslių, Šposų monologų Rinkinys	35c
Rinkinys Visokių Trumpų Pasakaičių, juokingų ir labai naudingų	25c

Geriausios žolės, kurios yra nuo sekančių kentėjimų:

Nuo strėnų ir inkstų skaudėjimo	75c
Nuo sutukimo, eik kūdyn	1.00
Nuo nervų sugedimo, bemiegės	1.00
Nuo vyriškumo nustojimo	1.25
Nuo vandeninės ir širdies ligų	75c
Trejanka, stambios šaknys ariel.	75c
Nuo cukrinės ligos (diabetis)	1.00
Nuo aukšto kraujo spaudimo, 5 uncijos	1.10
Nuo kosulio, dusulio, mainų ar bile kokios asthmos paleng.	75c
Nuo visokių ramatiškų sausgėlų	75c

Pinigus geriausiai siųsti per pašto Money Order, arba siunčiame ir uždėtu mokesčiu C. O. D.

M. ŽUKAITIS

334 Dean Rd., Spencerport, N. Y.

Spencerport, N. Y.

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

Sezoninis Olympia Parko atidarymas įvyks antradienį, gegužės-May 30 d. su dainų ir sporto programa, kur dalyvaus ir Aido Choras, vadovybėje J. Karsokienės. Bus gera muzika šokiams ir turėsime skanių užkandžių.

Lietuvos Sūnų ir Dukterų Broliška Draugystė kviečia iš visos apylinkės dalyvauti Olympia Parke gegužės 30-tą. (99-100)

PHILADELPHIA, PA.

Norintieji busu bažiuoti į Baltimorės pikniką birželio (June) 4 d., tuojau įsigykite buso bilietus. Juos galima gauti pas:

Tureikienę, DE. 4-4026, O. Kušleikienė, A. Galkus ir Smitienė — WA. 4-2538.

Busas išeis 9-tą valandą ryto, nuo 735 Fairmount Ave. Pasinaudokite proga linksmu pasivažinėjimu ir pasilinksminkite gražiame Baltimorės piknike. (99-100)

HARRISON, N. J.

LLD 136 kuopos susirinkimas įvyks birželio 2 dieną, toj pačioj vietoj, 17 Ann St. Susirinkimai atsibus per vasaros mėnesius kiekvieno mėn. pirmo penktadienio vakarą. Meldžiu dalyvauti skaitlingai. Dar turim narių, kurie neužsimokėję šių metų duokles. Pasistengkite, draugai, savo užduotį atlikti. (99-100)

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 26 dieną, 1950, kaip 8 val. vakare po No. 318 Broadway, South Boston. Kai skaitlingiau narių pribūna, tuomet ir susirinkimai įdomesni, gyvesni ir reikalų randasi svarstymui — tarimus pravedama. Todėl, visus prašome dalyvauti ir naujų narių atsivesti, prisirašymui prie mūsų draugijos. — Komitetas. (96-98)

Namų Savininkams

Mes namus taisome, pentiname iš lauko ir vidaus; taisom stogus, gatarus ir kaminus. Nesvarbu kaip toli ir kaip didelis ar mažas darbas. Reikale parašykite atvirutę arba telefonuokite:

John Petrus, 131 Pond St., Randolph, Mass. Tel. Ra 6-1177-J.

So. Bostono ofisas, 409 Broadway, Room 4, nuo 5-7 vakarais.

Finansierius, priešdarbininkiško Honolulu Star-Bulletin leidėjas ponas Joseph R. Farrington atvyko atstovauti Hawajaus mūsų šalies kongrese, siūlyti, kad mūsų kontroliuojamas kraštas būtų priimtas dalimi mūsų valstybės.

Jeruzalė.—Izraelio premjeras David Ben-Gurion prašė Sovietus leisti išvykti į Izraelio valstybę žydam sionistam, jeigu kurie to nori.

S. S. Lockett, M. D.

GYDYTOJAS

223 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.

Valandos:

1—2 dienom: 6—8 vakarais

Ir Pagal Pasitarimais

Telefonas EVergreen 4-0203

J. J. Kaškiaučius, M. D.

530 Summer Ave.

NEWARK 4, N. J.

HUmboldt 2-7964

PEIST LANE DRUGS, Inc.

405 So. 4th Street

Cor. Hewes St.

Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.

Receptų Specialistai:

MAX PEIST, Ph. G.,

EDWIN LANE, PH. G.

Tel. EVergreen 7-6868

Matthew A. BUYUS

(Buyauskas)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St.

Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN

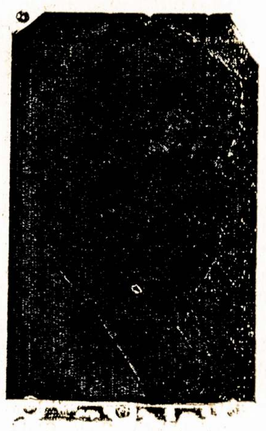

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.

Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Svečiai

Gegužės 22-rą laisviečius atlankė Mr. ir Mrs. Joseph Kenston (Kenstavičiai) iš Chicagos, atvykę į New Yorke - Richmond Hille įvykusias LDS bolininkų rungtynes, įvykusias čionai gegužės 20-21.

Kenstavičienė su O. Juodaitis žaidė LKM Choro tyme ir moterų žaismėse poromis . Jos dvi laimėjo 2-rą, o jų tymas 3 vietą.

Ta pat proga svečiai atlankė dienraštį Laisvę ir visas kitas Lietuvių Kultūriniame Centre įsikūrusias įstaigas. Išskrido namo vėlai pirmadienį.

VIENYKIMĖS TAIKAI

Po tuo obalsiu šaukiamas masinis mitingas birželio 8-tos vakarą, ketvirtadienį, Manhattan Center, 34th St. ir 8th Avenue, New Yorke. Jį rengia Taikos Informacijų Centras.

Vienu žymiųjų kalbėtojų bus dvasiškis Joseph Fletcher iš Cambridge, teologijos profesorius, pastaruoju laiku lankęsis Australijoje, Azijoje ir Europoje. Taipgi kalbės O. John Rogge, Albert E. Kahn, Rockwell Kent ir Johannes Steel, visi dalyvavę Pasauliniame Taikos Kongrese, kuris įvyko Stockholme. Dr. Gene Weltfish praneš apie Kinijos moterų judėjimą už taiką. Paul Robeson kalbės apie amerikinį taikos judėjimą.

Pirmininkaus dr. W. E. B. Du Bois, rengėjų grupės pirmininkas.

Tikietai nuo 65c iki $1.80.

IWO 20 M. SUKAKTIES KONCERTO PUBLIKA PERPILDĖ GARDENĄ

Žydų Liaudies Broliškasis Ordinas, esąs dalimi didžiosios IWO (visoje šalyje gyvuojančios darbininkų ir liaudies pašalpinės), praėjusio šeštadienio vakarą minėjo savo 20 metų sukaktį su milžinišku masiniu mitingu - koncertu Madison Square Gardene.

Talpinančioje 22,000 publikos salėje įvykusiai pramogai pritrūko tikietų. Tai buvo geriausias atsakymas puolantiems tą organizaciją reakcininkams, stengiantiesiems ją sunaikinti persekiojimais jos vadų, viršininkų, sako pramogos rengėjai. Buvo galingu akstinu saugoti taiką.

Greta nepaprastos meno programos, kurioje dalyvavo kelių šimtų balsų choras, tautinės šokių grupės, solistai, priimta rezoliucija prieš organizacijos persekiojimą. Ir priimtas "Stockholm Pledge" — pažadas—darbuotis, kovoti, kad prašalintų atominę ir hydrogeninę bombas. Kad taika būtų išlaikyta taikiomis derybomis su Tarybų Sąjunga.

Garsusis liaudies mylimas artistas Paul Robeson buvo sveikinamas audringomis ovacijomis ir masiniai dainuojamais šūkiais "Robeson is our leader." Jis dainavo ir kalbėjo mitingui. Taipgi kalbėjo organizacijos nacionalis vadas Peter Shipka, ir žydų tautinės organizacijos vadai Rubin Saltzman ir Albert Kahn.

4,000 VYRŲ LAUKĖ DARBO, KURIO DAR NĖRA

Miesto Civilės Tarnybos Komisijai paskelbus, kad priims aplikantus paprastiesiems miesto darbams, praėjusį antradienį susirinko keturi tūkstančiai vyrų gauti aplikacijoms lakštus ir, pripildžius, įteikti įstaigai.

Tų darbų dar nėra. Įteikusieji aplikacijas darbininkai šaukiami užimti vietas mirusių, išėjusių dėl senatvės ar susirgusių, taipgi atleistų. Per metus paimą apie 800 iki 1,000. Taigi, iš tų 4,000 tūliems teks laukti ketverius metus. Kiti ir visai nebesulauks, nes virš 55 metų amžiaus nebepriima. Kuriuos priims, kurie išdirbs pilną laiką, uždirbs $1,860 iki $2,330 metams.

Kad nepavėluoti, šimtai darbininkų buvo susirinkę pirm aušros, išsirikiavę ant 59th St. ir 12th Ave., New Yorke. Tačiau ir darbo valandoms atėjus dar niekas jų nepriiminėjo, aplikantus pradėjo priiminėti nuo pietų.

Sužnoję, kad ima ne senesnius 55 metų, daugelis grįžo nuliūdę. Kiti išmetinėjo:

—Kur dėtis, jeigu net pats miestas 55 metų žmogų nebepriima darban, o nuėjus prašyti pašalpos liepia eiti dirbti? Dėl ko nepasako, ką turi daryti su ta dešimtimi metų tarp 55 ir 65 tas žmogus, kuriam pavyksta tiek išgyventi? O gal trąšų fabrikus nori įvesti, kaip Hitleris? Ir panašiomis kalbomis žmonės reiškė savo protestą, kad jie stumiami desperatiškon padėtin ir be laiko į kapus. T—as.

Liberty Auditorijos Restaurante

Šio sekmadienio rytą įvyksta LDS kuopų atstovų ir apskrities komiteto posėdis pasiruošti seimui. Auditorijos restauranto gaspadinė su pietumis lauks svečių.

Gegužės 30-tą, antradienį, pripuola šventė (Decoration Day), tad ir Lietuvių Kultūriniame Centre susibūrusios įstaigos nedirbs. Dėl to ir restaurantas bus uždarytas.

Darbo dienomis restaurante visuomet galima gauti karštus (ar šaltus) pietus ir vakarienę, yra pasirinkimas gerų valgių. Įstaigose dirbantieji patenkinti Onos Globičienės pagamintais valgiais. Kviečiami užeiti ir svečiai.

Ar.

GYVENS AUTOMOBILIUJE, BET NESISKIRSTYS

Rudolph Wallace ir jo žmona Mary, 52 ir 51 metų, su trimis vaikais ir 78 metų tėvu apsigyveno automobiliuje ant tuščio loto 57-08 Maspeth Ave., Maspethe.

Wallace'ai tikriausia mato gerovę už kampo — iš Maspetho giedrią dieną gerai matosi pasaulio aukso centras, mūsų pasididžiavimas, didieji New Yorko dangorėžiai. Tačiau tas benamius - bedarbius nešildo, nevalgydina, nei dengia.

Jie tapo išmesti iš namelio 58-14—58th Drive. Namelyje jie išgyvenę 40 metų, bet jis esąs miesto nuosavybe. Miestas iš ten juos išmetė. Po to, nei jie gali rasti buto, nei turi pinigų už butą mokėti. Vienintėlė pastogė beliko jiems šeimos automobiliuje. Bet ir tas, sako Wallace, neužtikrintas — buvęs pirktas ant išmokesčių ir dar nebaigtas mokėti.

Tuo tarpu, kada reporteris su juo kalbėjosi, Wallace sakėsi dar turįs $18 viso turto 6 asmenų šeimai .

Negalėtum sakyti, kad Wallace nesisiekė į "American way of life." Siekėsi. Nuo visokių dulkėtų darbų jis ir dusulį įgavęs. Bandęs ir biznio, buvęs kontraktorium, bet bizni pirmieji pokarinės trumaninės "gerovės" vėjai nušlavė prieš ketvertą metų. Jo suaugusioji duktė Wilhelmina bandė vesti "mail-order" bizni, bet ir tas prieš porą metų pašlijęs, o priedams buvusieji jos 11 darbininkų užvedė bylą išreikalaudami $1,500 užvilktomis algomis.

Išmestus iš buto rakandus kaimynai nuvežę į sandėlį, o gretimo restaurantuko savininkas, pas kurį Wallace'ai valgė, kol išgalėjo, parinkęs pinigų, kad galėtų juos pavalgydinti dabar. "Lovą" jie pasidaro ant auto sėdynių, kuri, daleistina, nėra labai patogi keturiems suaugusiems asmenims ir dviem mažamečiam tinkamai pasilsėti.

Taip gyventi Wallace'ai nebuvo įpratę, tai sunku. Jie kreipėsi į miesto labdarybę gauti pašalpos, bet pašalpą duoda tiktai su ta sąlyga, kad jie turėtų pastovius namus. Norint skaitytis "gyventojais," jie turėtų iškrikti kožnas sau po svetimus žmones. "Atsisakau krikdyti savo šeimą," sako Wallace. R.

Praga. — Čechoslovakija įsteigė naują ministeriją dėl tautos apsaugos.

PAJIEŠKOJIMAI

Aš esu 45 metų amžiaus ir paieškau ištekėjimui pasiturinčio vyro, patogiam gyvenimui, amžiaus nuo 50 ar viršau metų. Prašau rašyti anglų kalba, nes aš lietuviškai nemoku skaityti. Rašydami adresuokite: T. S., 110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y. (96-101)

REIKALAVIMAI

Reikalingos merginos, pakavimui šviežių agurkų į stiklines ir į kenus.
ORIGINAL CANNING CO.
191 Dumont Ave., Brooklyn, N. Y.
Telefonas HY. 8-5959
(98-100)

Iš Prakalbų Dariaus-Girėno Paminklo Statymo Reikalu

Gegužės 21 d., L. A. Pil. Klubo svetainėje, paminklui statyti komitetas buvo surengęs prakalbas, su dainų programa, kurią išpildė Harmonijos Ansamblis, po vadovyste Violetos Pranskus (Tamkiūtės).

Kalbas pasakė pirmininkas Jonas Šaltys. adv. S. Briedis, Ginkus, lakūnas J. Kumpikas, Spudienė ir prof. Pajaujis. Visi kalbėjo į tašką, tai yra, kalbėjo tik Dariaus - Girėno paminklo statymo reikale.

Pajaujis pareiškė papeikimą paminklo statymo komitetui, pažymėdamas, kad šio komiteto veiklą remia visos srovės, o per tiek metų negalėjo sukelt reikalingos sumos pinigų pastatymui atitinkamo paminklo. Tai jau nepateisinamas apsileidimas.

Tai tiesa, kad komiteto veiklą remia—bent norėjo remti —- visi. Bet, deja, jau daug metų, kai nesimato nuo kairiųjų srovės kalbėtojų, nei kitokių talentų pajvairinimui programų šio komiteto pramogose. Bet tai ne kairiųjų kaltė, kad kitos srovinės klikos komitete bijosi prileisti kairiuosius prie darbo. O kur vyrauja ignoracija ir diskriminacija, ten ir darbo pasekmių nebūna.

Kairioji srovė lietuviuose yra vienatinė srovė, kuri tautiniams - kultūriniams reikalams sukelia pinigų ir pasimotus darbus įvykdo. Kol buvo dirbama su ja bendrai, ir šiam komitetui gerai sekėsi, trumpu laiku buvo fondui padaryta graži pradžia. Po to, kai suardyta vieningumas, vėžiu bekruta ir fondas. Tos padėties geriausiu liūdytoju galima statyti kad ir šis mitingas, kuriame surinkta $18 su centais. Tuo greičiu einant gal tik kelintoji gentkartė galėtų pastatyti tinkamą paminklą. **Ten Buvau.**

PARDAVIMAI

PARSIDUODA NAMAI

Richmond Hill, 6 kambariai tušti, mūrinis moderniškai įrengtas, 2 šeimom, su 11 kambarių, aliejum apšildomas, su garadiu. Kaina $10,950.

Arti prie Forest Parkway — mūrinis namas, 6 kambariai su uždarais porčiais, tušti, 2 šeimom su 13 kambarių, aliejum apšildomas, su garadiu, lotas 50x100. Kaina $17,500.

Šešių šeimų namas, mūrinis, vienas flioras tuščias. Kaina $7,950.

Visi trys namai tik du blokai nuo Subway stoties. Prašome šaukti: ZINIS, EV. 4-3487, REpublic 9-1506
(98-100)

Nuteisė 4 Taksų Tyrinėtojus

Keturi buvusieji taksų mokėjimo suktybių tyrinėtojai tapo teisme pripažinti kaltais tų taksų "fiksinime" už kyšius. Šešių vyrų ir šešių moterų džiūrė paskelbė tokį nuosprendį po svarstymo per 4 valandas.

Nuteistieji yra William A. Ganey, John A. Galgano, Anthony J. Fiscella ir Thomas Cannon. Penktasis, James A. Bessell, teistas atskirai, nes jis pirm pat teismo prisipažino ir liūdijo prieš kitus.

Daugiau Areštų, Mažiau Kaltų

Miesto policijos viršininkas O'Brien savo metiniame raporte skelbia, jog bėgiu 1949 metų 963,745 asmenys buvo areštuoti arba pašaukti teisman. Gi 1948 metais buvo 783,281 areštas. Padaugėjo 180,464. Tačiau visoki kriminališki prasikaltimai numažėjo.

RANDAVOJIMAI

Išsirandavoja fornišiuotas kambarys, labai gražioje rezidencinėje sekcijoje, arti Kultūrinio centro, kambarys apšildomas, ant trečių lubų. Pageidaujama viduramžio vyro. Galėtų turėti ir automobilį, yra tuščias garadius. Prašome šaukti ar asmeniškai kreiptis po 6-tos valandos, nes iki 6-tai dirbu.
JULIJA URBON, 91-54 114th St., Richmond Hill, N. Y. Telefonas VIrginia 7-2509 W.
(98-99)

RICHMOND HILL BARGENAI

Ši biznio nuosavybė turi dvi patalpas krautuvėm, ant viršaus 6 kambariai. Taipgi didelis attic.
Garu apšildomas — aliejum. Lotas 50x100. Reikia pataisymų Prašomoji kaina $8,500.
HAWKINS REALTY CO.
111-12 101 Ave.
Richmond Hill, N. Y.
Telefonas VIrginia 9-0813
(93-100)

GERIAUSIS
INSURANCE
IR
REAL ESTATE
Patarnavimas pas
ORMAN & MICHELSON
111-15 JAMAICA AVE.
Richmond Hill 18, N. Y.
Telefonai:
VIrginia 9-0842 ir
VIrginia 7-4111

EGZAMINUOJAM AKIS RAŠOME RECEPTUS DAROME IR PRITAIKOME AKINIUS

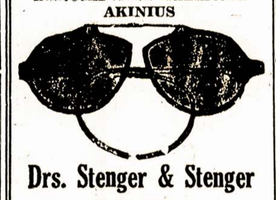

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 BROADWAY
BROOKLYN, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Ave.
(at Forest Parkway Station)
Woodhaven, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Laidotuvių Direktoriai:
F. W. Shalins-J. B. Shalins
Tel. VIrginia 7-4499

Užmušė ant Gelžkelio

Long Island gelžkelio ir New York Blvd. sankryžoje, nespėjus su auto pravažiuoti, užmuštas Wiley Cariker, 27 m. Jo sužadėtinė Germain Kelly, 20 metų, biskelį sužeista. Tai arti tos pat vietos, kur tik keliomis dienomis pirmiau buvo užmušti du mažamečiai berniukai, ėjusieji mokyklon.

Jaunuoliai traukinį matę, bet auto sustabdyti negalėję.

Jeigu jo samdytojas gali puikiai gyventi, dėl ko ne jis, pagalvojo Feril S. Perry, viena diena susirinkęs Peck radio skelbimų agentūros savininkui lengvai ateinančių dolerinių pajamų iki $437. Bet policija jį iš $18 už dieną mokamo buto viešbutyje be jokių apeigų iškraustė į kalėjimą.

Patarė Unijai Kovoti Ir Žengti Pirmyn

Kalbėdamas AFL Spaustuvininkų Unijos Lokalo 6-jo (Big Six) apeigose pagerbti pernai mirusiems nariams, Manhattano prezidentas Wagner ragino ir ateityje kovoti už darbininkų progresą. Jis ragino darbininkus siektis "tikro balso ekonominiuose, socialiuose ir politiniuose šalies reikaluose."

PRANEŠIMAS

RICHMOND HILL, N. Y.

Lietuvių Kalbos Mokyklėlės specialis susirinkimas įvyks šeštadienį, gegužės 27 d., 7:30 val. vakare. Susirinkime dalyvauti kviečiami visi lietuvių klasės mokiniai, šokikų ir dainininkų grupės bei jų mokytojai, tėvai ir visi dirbusieji praeitame parengime. Po bizniško susirinkimo turėsime linksmą pažmonį su vaišėmis. Susirinkimas bus Liberty Auditorijos patalpose. — Valdyba.
(98-99)

REPUBLIC BAR & GRILL
Savininkas
IGNAS SUTKUS
Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkąsti ir pagaliau burnelę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto
LIKERIO, VYNO ar ALAUS
Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų
492 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Kampas Union Ave. ir Hooper Street.
TELEVISION Telefonas **EVergreen 4-8969**

JOSEPH BALTAITIS
BAR & GRILL
518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Geri Valgiai laukia jūsų visada
DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS
Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms
Telefonas EVergreen 4-9407
TELEVISION
SHUFFLE BOARD

TONY'S

UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
Gerai Patyrę Barberiai

Dr. A. Petrika
DANTŲ GYDYTOJAS
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos:
9—12 ryte; 1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta

Petras Kapiskas
PALAIKO
Bar & Grill
DEGTINĖS, VYNAI
IR ALUS
32 TEN EYCK STREET
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-8174

TELEPHONE STAGG 2-5043
RES. TEL. HY. 7-3631

MATTHEW P. BALLAS
BIELIAUSKAS, LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRŪNAS, Manager
(Laisniuotas Balsamuotojas)
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE
Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th Street **Brooklyn, N. Y.**

PIETŪS 60c.	VAKARIENĖ 85c.
iš 5-ių patrovų	iš 7-ių patrovų

VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.
Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite!
Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.
Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

JOHN YUSKA
107 - 13 Jamaica Ave.
Richmond Hill 18, N. Y.
Mes laikom vyram, moterim ir vaikam tikrai skūrinius, madaunus ir nebrangius batukus. Taigi prašom užeiti.